

Erstatter tidligere fremsendte - Svar til høring over udkast til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (Justering af uddannelsens rammer)

Simone Klinke Christensen

til:

jopet1@uvm.dk

22-03-2013 13:31

Cc:

"Ann B. Poulsen"

Skjul detaljer

Fra: Simone Klinke Christensen <skc@da.dk>

Til: "jopet1@uvm.dk" <jopet1@uvm.dk>,

Cc: "Ann B. Poulsen" <ABP@da.dk>

SDH historik: 22-03-2013 13:33:49 - Overført til sag nummer 053.55N.391 : STU - høring, med svarløbenummer 030.41P.393.

Til Ministeriet for Børn og Undervisning

Denne mail erstatter tidligere sendte mail.

Hermed fremsendes DA's svar til høring over udkast til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (Justering af uddannelsens rammer).

Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov trådte i kraft den 1. august 2007. Loven fastlægger rammerne for, hvornår og i hvilke tilfælde unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov efter undervisningspligtens ophør har et retskrav på en 3-årig ungdomsuddannelse, der er tilpasset deres særlige forudsætninger og behov.

Efter lovens § 17 skulle loven tages op til revision med afsæt i resultatet af en 4-årig evaluering af uddannelsen. Formålet med lovforslaget er en opfølgning på revisionsklausulen vedrørende lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Loven indeholder regler om uddannelsens formål, adgangen til og indholdet af ungdomsuddannelsen, kommunalbestyrelsens ansvar samt regler om befordring, forsøg og klageadgang.

Forslaget omfatter justeringer i forhold til blandt andet: placering af vejledningsopgaverne, praktik, visitation, optag og beskæftigelsesområdet.

I lovforslaget foreslås en ændring i § 1, nr. 5, § 5b / Bemærkninger til lovforslaget afsnit 2.8.2. om Beskæftigelsesområdet.

Her fremgår, at "Da kommunerne har hele finansieringsansvaret for driftsudgifterne til uddannelsesforløb efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, og da de ved etablering af uddannelsen i 2007 er fuldt ud kompenseret herfor via bloktilskuddet, foreslås det for at afskaffe muligheden for dobbeltkontering, at der indsættes en bestemmelse i lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, der udelukker, at ungdomsuddannelsesforløb, der iværksættes efter LAB-loven, kan opnå statslig refusion og budgetgaranti."

DA vil i sit høringssvar bemærke følgende:

"DA deler intentionen om, at der ikke skal være dobbeltrefusion til kommunerne. Det er DA's opfattelse at en regulering bør foretages i LAB-loven."

Herudover har DA ingen bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Simone Klinke Christensen
Administrativ koordinator (vikar)

DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Vester Voldgade 113

DK-1790 København V

Direkte +45 33 38 92 15

Mobil +45 29 20 02 15

Fax

E-mail skc@da.dk

Web www.da.dk

Hørings svar vedrørende ” Udkast til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (Justering af uddannelsens rammer)”

Overordnet set er det LO's opfattelse, at det er vigtigt at fastholde, at målgruppen for ungdomsuddannelsen er unge, der ikke vil kunne få noget ud af at være i det almindelige uddannelsessystem – heller ikke med særlig støtte. Og at der ikke er nogen nedre grænse.

Den eksisterende lov har ikke regler, som betyder, at en kommune kan afbryde en elevs ungdomsuddannelse. Efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning får kommunen nu i ”yderste konsekvens” mulighed for afbryde den unges uddannelsesforløb, hvis den unge ikke møder til tiden og deltager i planlagte aktiviteter. Inden da skal Ungdommens Uddannelsesvejledning drøfte den manglende deltagelse mv. med den unge og forældrene, og uddannelsesplanen for den unge skal justeres efter samråd med den unge og forældrene. Hvis situationen ikke ændres, vil der kunne ske en afbrydelse af uddannelsen. Almindeligt sygefravær og lignende medfører ”som udgangspunkt” ikke, at der er hjemmel til en afbrydelse af uddannelsen.

Der er brug for en uddybning af, hvad ”som udgangspunkt” betyder, og det er vigtigt, at ”yderste konsekvens” fastholdes – også når loven føres ud i praksis.

En beslutning om at afbryde en elevs uddannelse vil kunne indbringes for Klagenævnet for specialundervisning.

Da sagsbehandlingen i klagenævnet kan tage lang tid, foreslås, at en klage får opsættende virkning.

Med lovforslaget får kommunerne yderligere kompetencer over for de unge i forbindelse med ungdomsuddannelsen.

Derfor foreslås det, at klagenævnets område udvides til at omfatte kommuners afgørelser om afslag på optagelse på ungdomsuddannelsen, om afslag på den unges anmodning om at kunne afbryde/holde pause fra uddannelsen, om afslag på den

unges anmodning om fravigelse af alderskrav i forbindelse med en genoptagelse af uddannelsen samt en kommunal afgørelse om at afbryde den unges ungdomsuddannelse.

Rækkefølgen med hensyn til visitation af unge til uddannelsen ændres, så uddannelsesplanlægningen først starter, når kommunen har givet tilsagn om et 3-årigt individuelt tilrettelagt forløb. I dag kan de unge få stillet et tilbud i udsigt, inden kommunen har afgjort, om en ung tilhører målgruppen og dermed har krav på uddannelses tilbuddet.

Dette kan være et problem. For det første kan kommunens beslutning trække i langdrag, og det betyder, at den unge kommer i et tomrum, og for det andet kan uddannelsesplanlægningen være med til en afklaring for den unge og forældrene, som indebærer en stillingtagen til muligheden for en ungdomsuddannelse.
Hvis bestemmelsen kommer til at indgå, foreslås en tidsfrist for kommunens tilsagn.

I dag er der konkrete bestemmelser i loven, som placerer vejledningsopgaverne i forbindelse med ungdomsuddannelsen i Ungdommens Uddannelsesvejledning. Det bliver ændret, så kommunen får mulighed for selv at beslutte, hvor de pågældende vejledningsopgaver skal placeres.

Dette er betænkeligt. Det er helt centralt, at vejlederne har en meget stor viden om mennesker med handicap, der har specialiserede behov, hvis vejledningen skal fungere som en kvalificeret støtte til den unge. Der er i forvejen brug for, at den nuværende vejledning bliver bedre – en udlicitering af vejledningen vil givet indebære, at der bliver mindre af den nødvendige viden, der skal til for, at en vejledning skal kunne lykkes og ske på de unges betingelser. Det frarådes, at der bliver mulighed for at placeres vejledningen et andet sted.

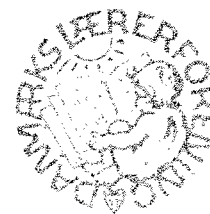
I dag er der i uddannelsesforløbet en grænse på 280 timer årligt for alle praktiske aktiviteter, herunder praktik. Grænsen kan ændres af kommunen efter anmodning fra den unge og forældrene, når særlige grunde taler for, at det er bedst for den unge. Grænsen på de 280 timers praktik ophæves, og i stedet beslutter kommunen efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning, hvor meget praktik, der ud fra en konkret og individuel vurdering skal indgå i en elevs uddannelsesplan. Det skal ske i samarbejde med den unge og forældrene, og kommunen skal fortsat lægge betydelig vægt på den unges og forældrenes eller værgens ønsker om tilrettelæggelse af uddannelsen.

Der bør kunne arbejdes med undervisning, der foregår på en arbejdsplads - uden at der er tale om egentlig praktik. Det bør beskrives som en mulighed.

Med venlig hilsen

Ejner K. Holst

LO sekretær

Jo-pet1@uvm.dk

20. marts 2013

Høring over udkast til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (Justering af uddannelsens rammer)

Danmarks Lærerforening takker for muligheden for at kommentere lovforslaget.

Foreningen skal beklage den forholdsvis korte hørringsfrist samt det faktum, at det ikke i rimelig tid forud for hørringsfristens udløb har været muligt at få adgang til Epinions evaluering. Denne blev først tilsendt hørringsparterne 3 dage inden hørringsfristen udløb.

Da lov om uddannelse for unge med særlige behov blev fremsat og vedtaget i Folketinget var det med Danmarks Lærerforenings fulde opbakning. Foreningen støtter, at alle unge får tilbudt en relevant ungdomsuddannelse.

I forbindelse med etableringen af dette nye uddannelsesstilbud var det væsentligt, at der skulle foretages en evaluering, som skulle belyse, om intentionerne med loven blev opnået. Foreningen har derfor set frem til denne evaluering og har gentagende gange tilbudt at deltage i en sådan.

Foreningen må desværre konstatere, at den lovede evaluering er mangelfuld og sandsynligvis fejlbehæftet til trods for, at der ved seneste lovændring blev givet yderligere et år til at gennemføre denne. Foreningen finder ikke, at alle relevante parter er blevet inddraget i evalueringen. Det drejer sig primært om undervisere, elever og forældre. Ligeledes er væsentlige aspekter af ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov udeladt af evalueringen. Det drejer sig især om kvaliteten og indholdet af uddannelsesstilbuddene.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at den foretagne evaluering rejser tvivl om, hvorvidt de tilbudte uddannelsesforløb, der indgår i evalueringen, opfylder lovens formål: ”at unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov opnår personlige, sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt og eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse.”

Trods denne konstatering fremsættes der alene forslag til lovændringer, der tilgodeser statens og kommuneres ønske om, at tilbuddene skal tilrettelægges mere hensigtsmæssigt og imødekomme ønsker om økonomisk styring. Forlaget forringer elevers og forældres rettigheder og bidrager ikke til at øge kvaliteten af uddannelsesstilbuddene.

Således vil den foreslående ændring (§ 1 nr. 4) fratage elever og deres forældre mulighed for at bestemme, om et afklaringsforløb skal indgå i den individuelle uddannelsesplan. Af afsnit 2.5.2 i bemærkninger fremgår, at intentionen er, at ”kommunalbestyrelsen tillægges kompetencen til at beslutte, hvornår der vil være behov for et afklaringsforløb, herunder hvor langt afklaringsforløbet skal være...”

Foreningen er enig i, at det ikke altid giver mening, at et uddannelsesforløb skal begynde med et afklaringsforløb. Foreningen foreslår derfor, at § 1 nr. 4 affærdiges således:

I § 4, stk. 2 indsættes efter ”Ungdomsuddannelsen”: ”kan, hvis elev og forældre ønsker det,”

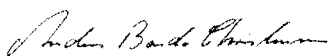
Foreningen kan ikke tilslutte sig de ændringer, der foreslås i § 1 nr. 6. De gældende regler kan allerede imødekomme elevers og forældres ønske om mere praktik. Foreningen finder ikke, at der er argumenteret for, hvorfor kommunerne fremover skal have øgede beføjelser til at bestemme længden af praktik i uddannelsen.

Desuden mangler der en kvalitativ vurdering af de forskellige elementer i uddannelsesstilbuddene. Det er foreningens opfattelse, at mange af de tilbud om praktik, som tilbydes i dag, ikke har en tilstrækkelig høj kvalitet til at opfylde alle dele af formålsparagraffen. Tværtimod er det foreningens opfattelse, at megen praktik kun har et trænings- og/eller beskæftigelsesmæssigt sigte og ikke i tilstrækkeligt omfang støtter, at eleven opnår de ønskede personlige, sociale og faglige kompetencer, der er forudsætningen for et selvstændigt og aktivt voksenliv.

Foreningen mener derfor, at lovforslaget skal udsættes til efter, der er foretaget en grundig evaluering, hvori der også inddrages kvalitative og indholdsmæssige aspekter. Ligeledes bør alle interessenter inddrages i en ny evaluering.

En ny og grundig evaluering skal være med at sikre, at det vil være muligt, at udarbejde et kvalificeret og velbegrundet forslag til ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. Et lovforslag som bedre imødekommer målgruppens behov, og som sikrer opfyldelse af lovens intentioner. Danmarks Lærerforening vil gerne tilbyde at deltage i gennemførelsen af en sådan evaluering.

Med venlig hilsen

Anders Bondo Christensen
Formand for Danmarks Lærerforening

Ministeriet for Børn og Undervisning
Att. Jørgen Petersen
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

22. marts 2013

Høringssvar vedr. lovforslag om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

Dansk Erhverv vil gerne påpege, at vi ved en fejl ikke har været på høringslisten og desuden beklage den korte høringsfrist. Dansk Erhverv vil gerne fremadrettet modtage lignende forslag i høring.

Dansk Erhverv arbejder overordnet for en effektiv offentlig sektor, hvor private, frivillige og selvejende aktører kan tilbyde alternativer til den offentlige opgaveløsning. Dansk Erhverv repræsenterer en række institutioner, der tilbyder forløb med særligt tilrettelagt undervisning.

Høringssvaret er opdelt i generelle kommentarer samt specifikke kommentarer, der knytter sig til lovforslagets enkelte bestemmelser.

1) Generelle kommentarer

Dansk Erhverv vil gerne understrege, at lovforslaget ikke forholder sig til tre store udfordringer vedrørende den særligt tilrettelagte uddannelse:

- 1. Finansiering af uddannelsen** – der er f.eks. meget store forskelle på de enkelte kommuners serviceniveau og implementering af reglerne
- 2. Hvilke forsørgelse har de unge på uddannelse krav på** – i praksis er rigtig mange unge på kontanthjælp. Dansk Erhverv forslår, at der oprettes en uddannelsesydelser parallel med den der kendes fra EGU. Dette ligger også i tråd med regeringens ønsker om at flytte fra kontanthjælpsydelse til en uddannelsesydelse.
- 3. Adgangen til eksisterende uddannelsesstilbud**
Det må være den unges forudsætninger for læring og indholdet af den unges handleplan, som er bestemmende for, hvilket uddannelsesstilbud, der vælges.

Dansk Erhverv mener, der er afgørende at en revision af STU loven ikke stiller de mange ikke-offentlige aktører ringere end de offentlige tilbud. Særligt lægges der med den nye lov op til at kommunen får langt større indflydelse på, hvilke udbydere der inddrages i et uddannelsesforløb. Dansk Erhverv erfaringer er at mange kommuner favoriserer egne tilbud – uden hensyn til sammenhængen mellem pris og kvalitet.

MLR
mlr@danskerhverv.dk

Side 1/3

-

Vores ref.: SAG-2012-02794

-

307579

Derudover har Dansk Erhverv følgende generelle kommentarer:

Vedrørende udgifts og kapacitetsstyring

Det er Dansk Erhverv klare overbevisning, at den største barriere for en mere effektiv brug af de midler til STU, er manglende gennemsigtighed i forholdet mellem pris og kvalitet. Der skal være synligt, hvad den reelle pris for et tilbud er, således at valg af leverandører sker på et oplyst grundlag.

De ikke-offentlige aktører på området besidder ofte en stor faglige viden om specifikke målgrupper og skaber en betydelig merværdi på området. Det gør de for det første ved at sikre en reel mangfoldighed i opgaveløsningen, så der er uddannelses tilbud målrettet de forskelligartede behov. For det andet ved med succes at inddrage den enkelte borger på en måde, der ligger ud over, hvad det offentlige kan. Og for det tredje ved i konkurrence med det offentlige og hinanden at sikre ressourcebevidste løsninger og bedst mulig sammenhæng mellem pris og kvalitet

Styrket koordination af STU med andre tiltag målrettet borgeren

Dansk Erhverv er enige i betragtningen om, at STU har mange relevante snitflader særligt til Serviceloven og LAB loven og påpeger, at en styrket koordinering på tværs af de kommunale forvaltninger ville kunne sikre en bedre forløb for borgerne og forventeligt et mere effektivt ressourceforbrug

I forlængelse af dette vil Dansk Erhverv gerne påpege, at vi mener der er indlysende muligheder for at indtænke STU forløb i forbindelse med de ressourceforløb borgere, der tidligere modtog førtidspension, nu skal gennemføre.

Sagsbehandlingsfrister

Dansk Erhverv opfordrer desuden til, at der opstilles eksplicite tidsfrister for hvad der anses for en acceptabel sagsbehandlingstid

2) Specifikke kommentarer

Nedenfor følger kommentarer til lovforslagets enkelte bestemmelser

Vedrørende § 2 stk. 5 om mulighed for oprette helårige og halvårige optag

Dansk Erhverv mener, at det altid parallelt med halv-og helårige optag skal være muligt at optage unge løbende.

For en række unge, der kommer fra andre forløb, kan det være hensigtsmæssigt, at der etableres STU forløb, der følger de øvrige ungdomsuddannelser. Det gælder f.eks. for unge, der starter direkte efter 10. skoleår. Men for unge der er længere væk fra de øvrige ungdomsuddannelser, vil der være en alvorlig risiko for, at en del af disse ender med at falde fra inden de overhovedet kommer i gang. Det skal derfor altid være muligt også løbende at kunne optage elever.

Kommentarer til § 3 vedrørende dobbelt kommunal godkendelse

Kommunen skal med forslaget både træffe afgørelse, om de unge er i målgruppe for ungdomsuddannelse for unge med særlige behov og i anden omgang godkende et udkast til en 3

års uddannelsesplan.

Dansk Erhverv er stærkt kritisk overfor denne ændring, der tilføjer en ekstra og unødvendig politisk beslutningsproces, og dermed gør administrationen af STU loven væsentlige tungere.

Der burde være tilstrækkelig kendskab til de unge i den kommunale forvaltning. En mere koordineret brug af den eksisterende viden om borgeren, der allerede er i den kommunale forvaltning vil være langt mere effektivt en dobbelt kommunal sagsbehandling.

Kommentarer til § 5 om ændrede refusionsregler

Forslaget lægger op til, at der ikke længere gives kommunal refusion i forhold til STU-forløb efter LAB-loven. Dansk Erhverv støtter i princippet intensionen om, at der ikke skal være dobbeltrefusion til kommunerne, men må omvendt konstatere, at ændringen vil ramme ca. 45 % af alle STU-forløb.

Dansk Erhverv frygter, at den tidligere kompensation er forsvundet i kommunernes driftsbudget, hvorfor refusionsændringen i praksis vil forringe kvaliteten og effekten af STU forløbene markant.

Dansk Erhverv mener, man bør overveje, at midlerne føres tilbage fra kommunerne til staten, så den STU'en - på linje med andre ungdomsuddannelser - er statsligt forankrede med en taxameter ordning. En sådan ordning ville tillige fjerne den forskelsbehandling af borgere, der findes kommunalt som konsekvens af den kommunale udmøntning af reglerne.

Endelig opfordrer Dansk Erhverv til, at man i forbindelse med denne refusionsændring nøje overvåger, hvilke konsekvenser det har for brugen, kvaliteten og effekten af STU forløbene.

Kommentarer til § 7 om muligheden for at fastsætte praktiktid

Dansk Erhverv mener, det er fornuftigt, at et formelt loft for brugen af praktik fjernes. Det er en væsentlig vej til evt. ordinær beskæftigelse. Samtidigt understreger Dansk Erhverv, at STU forløbene er en uddannelse med det formål af den unge "opnår personlige, sociale, og faglige kompetencer ...". Praktikken er således en del af uddannelsen og ikke selve uddannelsen.

Dansk Erhverv anbefaler desuden en langt mere systematisk opfølgning ifht. den unge efter endt STU forløb

Dansk Erhverv står til rådighed for dialog og uddybning af ovenstående kommentarer

Med venlig hilsen

Marie Louise Løvengreen Rasmussen

Velfærdspolitisk Chef
Dansk Erhverv

Ministeriet for Børn og Undervisning
Att.: Jørgen Petersen
Jopet1@uvm.dk

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Taastrup, den 22. marts 2013
Sag 20-2013-00254 – Dok. 113732/kwk

Danske Handicaporganisationers høringssvar til ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (justering af uddannelsens rammer)

Danske Handicaporganisationer (DH) takker for muligheden for at fremkomme med bemærkninger til dette lovforslag.

Indledning

Indledningsvist vil DH gerne slå fast, at alle unge med særlige behov, der kan være i det ordinære uddannelsessystem med den nødvendige støtte, skal være i det ordinære uddannelsessystem. Det er en del af et inkluderende uddannelsessystem, som Danmark med FN's Handicapkonvention har forpligtet sig til at sikre. En fortsat vækst i antallet af elever, der benytter Den Særligt Tilrettelagte Ungdomsuddannelse (STU) må derfor vække bekymring, da det kan være udtryk for en manglende villighed og evne i det ordinære uddannelsessystem til at inkludere elever med særlige behov. DH mener derfor, at udviklingen i antallet af elever, der benytter STU skal følges meget nøje.

Et uddannelsesstilbud, som den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse, er således forbeholdt unge med særlige behov, der på ikke, uanset støtte, kan gennemføre en uddannelse i det ordinære uddannelsessystem. Der er for DH ingen tvivl om, at der i dag er unge, der kunne have været inkluderet i det ordinære uddannelsessystem, som går på en STU. Det er uacceptabelt, og det problem må lovgivningen adressere. DH mener, at der er behov for en dialog om, hvad det indebærer, når der er tale om at følge en ordinær uddannelse med massiv støtte, og ikke mindst de enkelte uddannelsessteders forpligtelse til at sikre, at den unge får den fornødne specialpædagogiske støtte og fleksibilitet i uddannelsen. Endvidere er der behov for at få belyst, hvordan en kommende fleksuddannelse skal spille sammen med henholdsvis det ordinære system og den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at de kommunale forvaltninger i Epinions undersøgelse stiller spørgsmålstejn ved, om man reelt kan tale om et uddannelsesforløb for de mere plejkrævende elever, og om det i virkeligheden er i den unges bedste interesse. Til dette må DH en gang for alle slå fast, at *alle* mennesker kan lære

og udvikle sig – også ”de mere plejekrævende elever”. Det er en rettighed, der er formuleret i FN’s Handicapkonvention, ligesom Salamanca-erklæringen slår fast, at ingen er uunderviselige. Det er alene et spørgsmål om, at de rette lærerkvalifikationer er til stede. Og selvfølgelig skal og kan et uddannelsesforløb tilrettelægges, så den unge kan udvikle sit potentiale bedst muligt, hvilket vil være i den unges bedste interesse. DH er gerne behjælpelig med at vise sådanne individuelle uddannelsesplaner.

Endelig vil DH indledningsvist fremhæve, at vi finder det særdeles kritisabelt, at grundlaget for lovrevisionen, Epinions ”Evaluering af STU, 2012” først er offentliggjort langt inde i høringsfasen, og få dage inden høringsfristen udløber, når denne undersøgelse netop udgør selve analysegrundlaget for lovrevisionen.

Generelle bemærkninger til lovforslaget

Afgrænsning af målgruppen for STU

Spørgsmålet om afgrænsningen af målgruppen for STU, mener DH er helt afgørende. Det er positivt, at der i loven ikke er nogen såkaldt ”nedre grænse” for, om en ung kan få et STU-forløb.

DH vil dog påpege, at formuleringen i bemærkningerne til lovforslaget, afsnit 1.2.2 om, at *”normalt begavede unge som udgangspunkt skal inkluderes i de ordinære ungdomsuddannelser, uanset deres fysiske eller psykiske handicap”* er problematisk. Adgangen til et STU-forløb må bero på, at der ikke kan etableres et uddannelsesforløb for den unge med særlige behov inden for normalrammerne, end ikke med en massiv indsats af specialpædagogiske foranstaltninger. Dette er ikke nødvendigvis et spørgsmål om den målte intelligens, idet der kan være andre karakteristika ved en funktionsnedsættelse, der betyder, at den unge ikke vil kunne gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse, og som derfor skal have mulighed for at få et individuelt tilrettelagt uddannelsesforløb indenfor rammerne af den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse (eller måske den kommende fleksuddannelse). Visitationen til et STU-forløb må naturligvis baseres på en helhedsvurdering af den unges særlige behov og de uddannelsesmæssige muligheder, der er til stede, og på den baggrund mener DH, at ovenstående formulering er uhensigtsmæssig.

Tilsvarende er der spørgsmålet om, om der er en ”øvre grænse” for målgruppen, og her er DH som nævnt i indledningen, enig i, at alle unge, der med den relevante støtte, overhovedet kan gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse, hører hjemme i det ordinære ungdomsuddannelsessystem og ikke på et STU-forløb. Derfor er der behov for, at de almindelige ungdomsuddannelser, gennem praktiske forløb, udvikler sig til bedre at kunne inkludere unge med særlige behov.

DH har en stor bekymring for, at det ordinære uddannelsessystem mangler vilje og/eller evne til at inkludere unge med særlige behov, og så længe, at det er omkostningsfrit, er der ikke noget incitament for uddannelsesstederne til at inkludere unge med særlige behov, hvis det er for besværligt. Resultatet er, at der er elever, der går på et STU-forløb, men som i

virkeligheden kunne – og derfor burde – være i det ordinære uddannelsessystem med den nødvendige specialpædagogiske støtte. Eksempelvis har DH viden om, at nogle kommuner uden tøven har tilbudt et STU-forløb til unge med synshandicap, alene med baggrund i deres synshandicap, i stedet for at støtte op om, at den unge kan blive inkluderet i det almindelige uddannelsessystem, fx med rådgivning fra Institutet for Blinde og Svagsynede.

Det er dybt problematisk. For unge mennesker, der har forudsætningerne, er der på længere sigt et større perspektiv i at tage en kompetencegivende ungdomsuddannelse og der hviler derfor et stort ansvar på de UU-vejledere, der skal vejlede de unge om at vælge den rette uddannelsesvej. Det er således helt afgørende, at det sikres, at UU vejlederne er fagligt klædt på til at kunne give kvalificeret vejledning til unge med særlige behov.

Der synes at være et behov for en anden metodisk tilgang til at afgrænse målgruppen til STU samt sikre, at det er det rette undervisningstilbud og den korrekte uddannelsesplan til den enkelte elev. DH vedkender sig, at der er tale om elever med mange forskellige og ofte komplekse forudsætninger, men mener trods alt, at det bør være muligt at finde frem til en anden metodisk tilgang, der kan sikre kvaliteten i forhold til den enkelte og samtidig bidrage til kvalitetsudvikling på området generelt.

DH anbefaler, at der med inspiration fra sundhedsområdets kliniske retningslinjer og forløbsbeskrivelser, gennemføres forsøg med udvikling af en slags stratificeringsmodel med henblik på at kunne inddele målgruppen i et antal overordnede grupperinger med nogle generelle forventede forløb med et konkret indhold. Det er næppe muligt at lave nogle simple grupperinger, som klart omfatter alle unge indenfor STU, men det vil sandsynligvis blive lettere at matche den enkeltes unikke behov indenfor rammerne af de uddannelsestilbud, at der er til stede, hvorfor det må forventes, at kun et fåtal vil have behov for helt særlige løsninger udenfor de uddannelsestilbud, der allerede eksisterer.

Formålet skal være at støtte kommunerne, UU-vejlederne og andre, når det gælder visitering og valg af uddannelsestilbud. Samtidig må det forventes, at de enkelte uddannelsestilbud vil udvikle sig i forhold til de enkelte grupperinger – og med en meget mere klar profil, der gør det lettere at finde frem til det rette uddannelsestilbud. Og den enkelte uddannelsesplan vil blive mere præcis ved at blive målt i forhold til andre indenfor en sammenlignelig gruppering.

Opkvalificering af Ungdommens Uddannelsesvejledning

DH oplever, at UU vejlederne ofte ikke har viden nok om mennesker med handicap og specialiserede behov. Der er et stort behov for opkvalificering af vejledningen og klarere retningslinjer for, hvad UU vejledernes opgave er, fx i form af en vejledning. Manglende kompetencer og uklare retningslinjer medfører bl.a. at gråzonen mellem hvornår en ung skal på STU og hvornår en ung kan gennemføre en ordinær uddannelse med støtte, bliver større end nødvendigt og at uddannelsesplanernes kvalitet er for ringe. DH anbefaler, at der sker en opfølgning på EVA's evaluering af vejledningsindsatsen fra 2007: "Vejledning om valg af uddannelse og erhverv". I de almindelige bemærkninger til loven fremgår det, at kommunalbestyrelsen bør have mulighed for at frit at træffe beslutning om, hvor

vejledningen vedr. unge med særlige behov skal forankres. DH er bekymret for at en flytning af denne opgave vil medføre en yderligere udvanding af viden om handicap. For at sikre den enkelte unge det bedst mulige tilbud, skal det sikres, at vejledningsopgaven er forankret hos en uvildig aktør, der ikke har en selvstændig (økonomisk som forretningsmæssig) interesse i et bestemt forløb eller indhold i et STU-forløb.

Behov for krav til udbydere

DH mener, at der er stort behov for at der stilles krav til udbydere af STU. Det er problematisk, at alle kan blive udbydere – også uden kvalifikationer.. DH oplever, at kommunerne ikke stiller krav til udbydere og den kvalitet, der leveres. Dette medfører meget svingene kvalitet i tilbuddene og DH får tilbagemeldinger fra baglandet om manglende fagligt indhold i uddannelsen. Dertil kommer, at manglende krav til udbydere af STU også har medført en uigennemskuelig prisfastsættelse. Der er derfor behov for, at der sker en opstramning på dette område.

Tilbud er meget standardiserede

DH ser en tendens til, at uddannelsesforløbene organiseres som pakked løsninger, hvilket ikke giver plads til den individuelle tilrettelæggelse, der ellers er udgangspunktet for STU. Det er problematisk at dervisiteres til standardiserede STU-forløb, som unge placeres i uden at der tages tilstrækkeligt højde for den unges behov. DH oplever, at unge falder fra, fordi de ikke ”passer ind” i standardpakken.

En anden konsekvens ved de standardiserede forløb er, at undervisningen ikke tager udgangspunkt i hvordan kompetencen skal bruges i det senere livsforløb. Et eksempel er bo-undervisning, der nogle steder foregår mellem 9-16, hvilket er urealistisk i forhold til den virkelige verden. Undervisning skal kunne foregå ud over almindelig undervisningstid.

Såfremt uddannelsen organiseres i linjer, skal linjerne ikke være opdelt ud fra handicap, men ud fra interesser. Det skal fortsat være individet der definerer sammensætningen af uddannelsen, ikke uddannelsesinstitutionen der definerer uddannelsen. Praksis mangler at vise, at det er muligt at plukke ud ift., hvad der passer til den enkelte.

STU og problemer med kontanthjælp som forsørgelsesgrundlag

Endelig vil DH gerne opfordre til, at man benytter denne revision af loven til samtidigt at fjerne den åbenlyse uretfærdige forskelsbehandling af unge med kontanthjælp som forsørgelsesgrundlag, der er tvunget til at bruge en eventuel børneopsparing/formue, for at få kontanthjælp. Det er diskriminerende, at gruppen af de allersvageste unge stilles meget ringere end andre unge i uddannelse. Der er i det hele taget meget stor forskel på unge på STU's vilkår. Vi ser frem til, at dette bliver løst i regi af beskæftigelsesministeriet som led i kontanthjælpsreformen. DH har udarbejdet en forsørgelsesmodel for unge på STU, som vi mener, bør indgå i revisionen af loven.

<http://www.handicap.dk/handicap/nyheder/dokumenter/politikpapirer/dhs-model-for-forsorgelse-paa-den-saerligt-tilrettelagte-ungdomsuddannelse>

Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele

§ 2, stk.1. 1. pkt. – Retten til uddannelse må ikke tages bort

DH vil klart fraråde at give hjemmel til at kommunalbestyrelsen kan beslutte at afbryde den unges uddannelse. Hvis den unge er i målgruppen, har vedkommende et retskrav på en ungdomsuddannelse. Det skal en kommunalbestyrelse ikke kunne fratage. Det er på ingen måde tilstrækkeligt at give den unge klageadgang over en afgørelse. Det kan tage flere måneder at få en sag afgjort. I mellemtiden er den unge ladet i stikken. Der kan være mange årsager til, at den unge ikke ”deltager aktivt i uddannelsesforløbet”. Fravær kan fx skyldes sygdom/handicap eller følger heraf, indlæggelse eller behandling/genoptræning. Det kan også skyldes at den unge på grund af kognitive vanskeligheder kan have brug for en pause fra studiet. Og det kan skyldes, at uddannelsen ikke matcher den unges behov og forudsætninger, hvorfor den unge ikke møder frem. I stedet for at afbryde uddannelsesforløbet på den baggrund, er der i stedet behov for at gå i dialog med den unge og dennes forældre og eventuelt på baggrund heraf justere uddannelsens indhold.

§ 3, stk. 5, samt § 4 – Børns ret til at få indflydelse på eget liv

DH vil hermed henlede opmærksomheden på, at børn og unge med handicap har ret til at komme til orde og udtrykke deres synspunkter om, hvad de synes er bedst for dem i alle forhold, der vedrører dem. Den unges synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med den unges alder og modenhed. Denne rettighed er formuleret i FN's Handicapkonvention, artikel 7.3. I den forbindelse mener DH, at der er behov for en bedre vejledning i forhold til inddragelse af den unge og pårørende i forbindelse med uddannelsesplanen og tilrettelæggelsen af uddannelsen. Der er brug for en beskrivelse af hvad det betyder at inddrage den unge, da der er alt for store variationer i forhold til inddragelse. Alle institutioner og myndigheder omkring den unge skal sikre, at denne rettighed virkeliggøres og skal derfor have pligt til at facilitere, at den unge kan udtrykke sine synspunkter. I den forbindelse er der behov for en praktisk fortolkning af forpligtelsen til at stille handicapkompenserende støtte til rådighed for at udtrykke egen holdning.

§ 3 –Den individuelle uddannelsesplan

Der skal sikres en bedre kvalitet i uddannelsesplanerne. Kvaliteten af uddannelsesplanerne er i dag meget svingene. Den individuelle uddannelsesplan er ofte for dårlig, idet den ikke opsætter individuelle, progredierende, langsigtede og evaluerbare mål for eleven og heller ikke skitserer en rød tråd i uddannelsesforløbet. Der er behov for en ordentlig uddannelsesplan for at sikre at uddannelsen er tilpasset den enkeltes behov og beskriver en fortsat progression og udvikling af kompetencer. DH mener, at der skal stilles krav til omfang og brugen af metode i uddannelsesplanen.

Det er et problem, at der ikke er en sanktionsmulighed, hvis den unge ikke har en uddannelsesplan. Det betyder, at unge kan starte et STU-forløb uden en uddannelsesplan. DH mener derfor, at der bør være sanktioner overfor kommunerne ved manglende uddannelsesplan. Hertil kommer, at der mangler en tilsynsforpligtelse i forhold til udarbejdelsen af uddannelsesplanen, samt planens kvalitet.

§ 6 – Behov for at indføre et nyt begreb ”Forlagt undervisning”

DH mener, at der bør indføres et begreb som ”forlagt undervisning”, som indebærer, at undervisningen kan forlægges et andet sted end en skole, fx på en arbejdsplads, for at gøre undervisningen nærværende og konkret, men dog uden at der er tale om praktik. Der skelnes her mellem undervisning, som er et planlagt forløb, der skal være progredierende og evaluerbart, mens et praktikforløb kan anvendes til selvstændig demonstration af de erhvervede færdigheder.

§ 8 stk. 4 – hjemmel til at kommunalbestyrelsen kan afbryde uddannelsen

DH mener, at dette skal udgå af lovforslaget. Se bemærkning til § 2, stk.1. 1. pkt.

Venlig hilsen

Stig Langvad

Formand for Danske Handicaporganisationer

Ministeriet for Børn og Undervisning

Att: Jørgen Petersen

22. marts 2013

Høringsvar vedrørende udkast til ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

Selveje Danmark skal indledningsvist udtrykke en vis forundring over den meget korte frist for afgivelse af høringssvar samt den relativt lukkede proces, der har været omkring selve tilblivelsen af udkastet.

Selveje Danmark er en nystiftet brancheforening for selvejende institutioner og tilbud på velfærdsområdet, fra daginstitutionsområdet, over det specialiserede område, beskæftigelsesområdet til ældre området. Der er blandt medlemmerne af Selveje Danmark således også en række udbydere af den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse

Helt overordnet er det Selveje Danmarks opfattelse, at man i forhold til vurderingen af STU'en må tage udgangspunkt i de unge, der er afhængige af et målrettet og støttende uddannelses tilbud. Selveje Danmark støtter således tiltag, der kan gøre administrationen af uddannelsen lettere. Dette selvfølgelig under forudsætning af, at dette ikke får unødige negative konsekvenser for målgruppen.

Forældreinddragelse

Selveje Danmark finder det meget relevant, at forældre inddrages i videst muligt omfang i deres børns uddannelsesønsker og planer. Vi vil dog herfra understrege, at mange unge, der optages på STU er over 18 år. Dette aspekt understreger et for Selveje Danmark behov for, at lovtæksten i forhold til kravet om forældreinddragelse tager forbehold for, at målgruppen indeholder en myndig samt ikke myndig del.

Halv og helårligt optag

Spørgsmålet omkring halv og helårligt optag er dobbelt. For en række unge der kommer fra andre forløb kan det være hensigtsmæssigt at der etableres STU forløb, der følger de øvrige ungdomsuddannelser.

Selveje Danmark
Børsen
1217 København K.

Telefon: 33 74 64 27

---

kontakt@selveje.dk
www.selveje.dk

For en anden gruppe af unge (unge med mere gennemgribende problematikker) vil optagelsen på en STU være styret af engagementet, og bliver resultatet at vedkommende slet ikke kan starte før det halv eller helårslige optag, så vil der være en alvorlig risiko for at en del af disse ender med at falde fra inden de overhovedet kommer i gang.

Det skal derfor foreslås, at der kan etableres STU tilbud både med løbende start og med fast halv eller helårligt optag, det vil herefter være individuelt bestemt, hvilket type tilbud der konkret skal anvendes.

Dobbelt kommunal godkendelse

Der lægges i udkastet op til at kommunalbestyrelsen først skal godkende, at den enkelte er omfattet af retten til et STU forløb. Herefter skal UU-vejlederen sammen med den unge og dennes forældre udarbejde en uddannelsesplan, som herefter skal godkendes af kommunalbestyrelsen.

Det virker som en ganske tung administrativ proces, der blot vil føre til en forlængelse af selve processen ledende frem mod optaget på en STU.

I denne sammenhæng finder Selveje Danmark det relevant at sikre høj fleksibilitet i forhold til mulighed for løbende justeringer af uddannelsesplanen.

Det skal samtidig bemærkes, at en del af de unge, der vil være i målgruppen for en STU har været kendt af kommunen i årevis, hvorfor det virker besynderligt i STU sammenhæng, at behandle dem som om de er ukendte for kommunen.

Selveje Danmark foreslår, at der opstilles en langt mere smidig proces, der tager højde for det kendskab, der allerede er til den enkelte borger i f.eks. børn- og ungeforvaltningen eller socialforvaltningen.

Ændrede refusionsregler

Der lægges i udkastet op til, at der ændres i refusionsreglerne vedrørende STU-forløb iværksat efter LAB-loven. Forslaget lægger således op til, at der ikke længere gives kommunal refusion i forhold til de STU-forløb. Det omfatter jf. bemærkningerne pkt. 1.2.5.8.2, ca. 45% af alle STU-forløb og det tal har været sigende.

Selveje Danmark
Børsen
1217 København K.

Telefon: 33 74 64 27

---

kontakt@selveje.dk
www.selveje.dk

Bestemmelsen flytter altså en stor udgift over i kommunerne, en udgift kommunerne tidligere er blevet kompenseret for, men således også en udgift i forhold til hvilken kompensationen kan være indgået i andre dele af den kommunale drift.

Selveje Danmark ser med stor alvor på omlægningen, der i praksis risikerer groft at forringe både kvaliteten samt anvendelsen af STU-forløb, til trods for at der er tale om en rettighed.

Selveje Danmark forslår, at udviklingen i anvendelsen af STU'en følges nøje, og at der gribes ind, hvis området udvikler sig negativt.

Alternativt forslår Selveje Danmark, at midlerne føres tilbage fra kommunerne til staten, således at den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse på linje med andre ungdomsuddannelser er statsligt forankrede med en taxameterordning. En sådan ordning ville tillige fjerne den forskelsbehandling af borgere, der foregår kommunalt som konsekvens af den kommunale udmøntning af reglerne.

Ændring af praktikomfanget

Selveje Danmark støtter etableringen af en større grad af fleksibilitet i tilknytning til praktikophold. Det er dog væsentligt at understrege at praktikophold skal have en relevant sammenhæng med selve uddannelsen. I det omfang praktikperioden uddannelsesmæssigt kan betragtes som en form for "mesterlære" i tilknytning til uddannelsen er det positivt, hvis lange praktik forløb omvendt blot bliver en måde at nedbringe udgifterne, er det naturligvis tilsvarende negativt.

Selveje Danmark foreslår derfor, at der i bemærkningerne til § 7, stk. 2 og 3, anføres, at kommunalbestyrelsen ikke generelt kan fastsætte regler for praktikdelen af et STU forløb. Dette bør altid være konkret begrundet og fremgå af uddannelsesplanen. Hertil skal tilføjes, at en stor grad af fleksibilitet i forhold til rammefastsættelse af praktisk forløb er essentiel, da netop denne målgruppe ofte kan have svært ved at honorere krav og indgå aftaler, der rækker langt frem i tid.

Andre bemærkninger

STU og kontanthjælp

Unge optaget i et STU forløb er ikke omfattet af statens uddannelsesstøtte, men modtager i stedet for en stor dels vedkommende

---

Selveje Danmark
Børsen
1217 København K.

Telefon: 33 74 64 27

---

kontakt@selveje.dk
www.selveje.dk

---

kontanthjælp. Denne forskelsbehandling i forhold til andre ungdomsuddannelser finder Selveje Danmark problematisk.

Dette betyder blandt andet, at en ung med selv en meget lille formue (opnået gennem f.eks. arv eller børneopsparing) ikke modtager nogen støtte for arven eller børneopsparingen er forbrugt, hvor dette aspekt ingen betydning har for unge på andre SU-berettigede ungdomsuddannelser. Et sådant ulig vilkår for unge i en ungdomsuddannelse bør, der efter Selveje Danmarks opfattelse, ikke eksistere.

Selveje Danmark finder det ydermere problematisk, at unge, optaget på en STU-uddannelse og dermed midt i et uddannelsesforløb, løbende indkaldes til rådighedssamtaler og andre samtaler, der udspringer af retten til at modtage kontanthjælp.

Sluttelig skal det understreges, at mange af Selveje Danmarks medlemmer arbejder med netop målgruppen for STU, hvor flere af disse udbyder STU-forløb. I lyset heraf vil det glæde Selveje Danmark fremover at blive inddraget i processen vedrørende blandt andet STU.

Med venlig hilsen

Jon Krog
Branchedirektør, Selveje Danmark

Selveje Danmark
Børsen
1217 København K.

Telefon: 33 74 64 27

---

kontakt@selveje.dk
www.selveje.dk

Høring over udkast til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

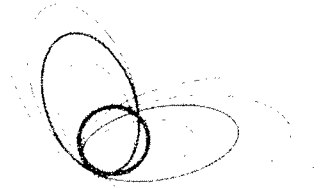
Uddannelsesforbundet afgiver hermed høringssvar om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Overordnet mener Uddannelsesforbundet ikke, at stramningerne i loven skal bruges til at afskære flere unge fra at bruge STU. Lovforslaget bør med andre ord ikke være grundlag for en kommunal spareøvelse over for en målgruppe i samfundet, der i høj grad har brug for at opnå personlige, sociale og faglige kompetencer til en selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet.

Epinions undersøgelse af STU viser, at det er problematisk at afgrænse STU-målgruppen opadtil og nedadtil. De af Uddannelsesforbundets medlemsområder, der er udbydere af STU, oplever, at mange unge er visiteret til en STU på trods af, at de unge er særdeles plejkrævende. Uddannelsesforbundet mener derfor, at det er nødvendigt med en præcisering af målgruppen for STU således, at det fremgår, at der er tale om undervisning og ikke et pasningstilbud. En mere præcis målgruppedefinition vil ligeledes sikre en mere ens sagsbehandling i kommunerne, og at de unge (og deres forældre) får en tydelig rettesnor for, hvilken uddannelse de har et retskrav på.

Den foreslåede ændring af loven således, at det gældende obligatoriske 12 ugers afklaringsforløb bliver af fleksibel varighed og at kommunalbestyrelsen tillægges kompetence til at beslutte behovet for et afklaringsforløb kan Uddannelsesforbundet ikke støtte op om. Ændringen vil være ensbetydende med en meget omstændig optagelsesprocedure, hvor hver enkelt ung kan være afhængig af op til 3 beslutninger i kommunalbestyrelsen, før en STU med afklaringsforløb kan begynde. Det vil være ensbetydende med en u hensigtsmæssig ventetid for eleverne før, at STU'en kan påbegyndes.

Uddannelsesforbundet stiller sig tvivlende over for forslaget om halvårligt eller årligt optag. Dels vil et halvårligt eller årligt optag være ensbetydende med, at de unge, der er godkendt til STU af kommunalbestyrelsen, risikerer at skulle vente meget længe på at kunne påbegynde deres uddannelse. Dels vil et samlet halvårligt eller årligt optag vanskeliggøre intentionen om STU som en individuel uddannelse.

uddannelsesforbundet

Slutteligt er der ikke taget højde for STU elevernes forsørgelsesgrundlag i lovforslaget. I og med at STU regnes for at være en ungdomsuddannelse, mener Uddannelsesforbundet, at eleverne på en STU bør være berettigede til at modtage S.U.

Med venlig hilsen

Hanne Pontoppidan
Formand for Uddannelsesforbundet

DFS - Høring over udkast til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

Annemarie Holm

til:

'Jopet1@uvm.dk'

22-03-2013 11:09

Cc:

""lars@ligevaerd.dk"", ""JHP@dlf.org"", ""Sophus Bang Nielsen"", ""Trine Bendix Knudsen (tbk@dfs.dk)""

Skjul detaljer

Fra: Annemarie Holm <ah@dfs.dk>

Til: ""Jopet1@uvm.dk"" <Jopet1@uvm.dk>,

Cc: ""lars@ligevaerd.dk"" <lars@ligevaerd.dk>, ""JHP@dlf.org"" <JHP@dlf.org>, ""Sophus Bang Nielsen"" <SBN@efterskoleforeningen.dk>, ""Trine Bendix Knudsen (tbk@dfs.dk)"" <tbk@dfs.dk>

SDH historik: 22-03-2013 11:11:47 - Overført til sag nummer 053.55N.391 : STU - høring, med svarløbenummer 026.85P.393.

Til MBU

DFS takker for invitationen til at afgive høringssvar og meddeler, at vi tilslutter os Danmarks Lærerforenings og Ligeværds konklusion nedenfor.

I øvrigt er vi åbne for, at andre institutioner end de nævnte i § 5,1.2. gives mulighed for at tilbyde elementer af STU-uddannelsen, hvis de ønsker dette og der er kvalitative grunde, som taler for deres engagement inden for STU. Vi er bekendt med, at efterskolerne – som er medlem af Dansk Folkeoplysnings Samråd - udtrykker ønske om at blive indskrevet i § 5,1.2. DFS støtter dette.

Med venlig hilsen

Annemarie Holm/ for:

Trine Bendix Knudsen, Sekretariatsleder
3326 0373 (dir) · 6160 0013 (mob) · tbk@dfs.dk

Dansk Folkeoplysnings Samråd
Gammel Kongevej 39 E, 2.tv., 1610 København V
3315 1466 · dfs@dfs.dk · www.dfs.dk

Annemarie Holm, Udviklingskonsulent
3326 0370 (dir) · 2371 5309 (mob) · ah@dfs.dk

Dansk Folkeoplysnings Samråd - DFS
Gammel Kongevej 39 E, 2.tv., 1610 København V
3315 1466 · dfs@dfs.dk · www.dfs.dk

Fra: Lars Pedersen [mailto:lars@ligevaerd.dk]

Sendt: 20. marts 2013 14:46

Til: bupl@bupl.dk; kab@hki.dk; eva@eva.dk; formand@danmarksvejlederforening.dk; da@da.dk; info@dkblind.dk; dfs@dfs.dk; di@di.dk; dh@handicap.dk; regioner@regioner.dk; dch@dch.dk; 'Sophus Bang Nielsen'; 3f@3f.dk; Højskolernes Hus; foreningen@daghojskoler.dk; lb@amunordjylland.dk; cbl@friefagskoler.dk; thda@hillerod.dk; fs@fs-ts.dk; ftf@ftf.dk; center@humanrights.dk; lev@lev.dk; lo@lo.dk; vuc@vuc.dk; morten.overgaard-larsen@svendborg.dk; lc@skaf-net.dk; bernhard@netoplysning.dk; psf@psf.nu; sl@sl.dk; info@uddannelsesforbundet.dk; pia.vigh@uuuc.dk

Cc: 'Jørn Højer-Pedersen'

Emne: Høring over udkast til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

Danmarks Lærerforening og Ligeværd er blevet enige om nedenstående formulering dels på baggrund af indholdet i

Epinions Evaluering af STU april 2012 og dels på baggrund af tidspunktet for udsendelse af evalueringen fra Undervisningsministeriets side: tirsdag d. 19/3 kl. 11.56.

I lovforslaget foreslås der alene lovændringer, der tilgodeser staten og kommunernes ønske om at tilbuddene skal tilrettelægges mere hensigtsmæssigt og imødekomme ønsker om økonomisk styring. Derfor mener DLF og Ligeværd, at lovforslaget skal udsættes til efter, der er foretaget en grundig evaluering, hvori der også inddrages kvalitative og indholdsmæssige aspekter. Ligeledes bør alle interessenter inddrages i en ny evaluering.

En ny og grundig evaluering skal være med til at sikre, at det vil være muligt, at udarbejde et kvalificeret og velbegrundet forslag til ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Et lovforslag som bedre imødekommer målgruppens behov og sikrer opfyldelse af lovens intentioner.

Begge parter vil gerne tilbyde at deltage i gennemførelsen af en sådan evaluering.

Danmarks Lærerforening

Jørn Højer-Pedersen
Konsulent i Skole og uddannelsespolitisk afdeling
Telefon: +45 33 69 64 11
Mobil: +45 20 31 92 21
Vandkunsten 12
1467 København K

Ligeværd

Lars Pedersen
Koordinator
Til. 86 20 85 77
Mobil 24 40 19 43
e-mail: lars@ligevaerd.dk
www.ligevaerd.dk

cōnsentiō

Forening for særligt tilrettelagte ungdomsuddannelser

Ministeriet for Børn og Undervisning
Departementet
Tværgående Lovkontor
Att.: Specialkonsulent Jørgen Petersen
Mail: jopet1@uvm.dk
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Vedr. høringssvar om udkast til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (Justering af uddannelsens rammer)

Hermed fremsender Foreningen Consentio bidrag til høring. Foreningens medlemmer og ledelse, har bidraget.

Consentio deler og bakker op omkring Foreningen Ligeværd og Danmarks Lærerforenings overordnede betragtning, der lyder:

I lovforslaget foreslås der alene lovændringer, der tilgodeser staten og kommunernes ønske om, at tilbuddene skal tilrettelægges mere hensigtsmæssigt og imødekomme ønsker om økonomisk styring.

Derfor mener Danmarks Lærerforening og Ligeværd, at lovforslaget skal udsættes til efter, der er foretaget en grundig evaluering, hvor i der også inddrages kvalitative og indholdsmæssige aspekter. Ligeledes bør alle interessenter inddrages i en ny evaluering.

En ny og grundig evaluering skal være med til at sikre, at det vil være muligt at udarbejde et kvalificeret og velbegrundet forslag til ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Et lovforslag som bedre imødekommer målgruppens behov og sikrer opfyldelse af lovens intentioner.

Consentio mener ligeledes, at en ny evaluering skal inkludere elev perspektivet, perspektivet set fra offentlige og private udbydere af STU uddannelser, herunder uddannelsens indhold, samarbejde, kvalitet, forsørgelsesgrundlag m.m.

Consentio vil som Danmarks Lærerforening og Ligeværd gerne tilbyde at deltage i gennemførelsen af en sådan evaluering.

cōnsentiō

Forening for særligt tilrettelagte ungdomsuddannelser

Her følger Consentio's øvrige kommentarer til ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (Justering af uddannelsens rammer):

1)

Forlaget lyder:

1.1.1 og 1.2.1 Lovens formål:

"Endvidere skal ungdomsuddannelsen bidrage til at klæde de unge på, så de i videst mulig omfang kan tage en ordinær ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked på særlige vilkår"

Kommentar:

Der er tydeligvis regionale forskelle på forvaltningen af STU lovgivningen. I dele af landet møder STU udbyderne holdningen, at et STU forløb ikke må bibringe den unge formelle kompetencer. Vi kunne ønske, at det blev synliggjort, at det er indenfor STU'ens rammer er muligt at opnå formelle kompetencer, som fx FVU enkeltfag, PC-Kørekort, Hygiejnekurser, førstehjælpskurser og traktorkørekort. De foreslås dog, at det præciseres, hvem der skal afholde udgiften til ovenstående.

2)

Forslaget lyder:

1.2.2 Lovens målgruppe

"Som udgangspunkt skal normalt begavede unge inkluderes i de ordinære ungdomsuddannelser uanset deres fysiske eller psykiske handicap".

Kommentar

Vi ønsker, at det bliver tydeliggjort, at kriteriet for afgrænsningen af målgruppen opadtil ikke bliver "normalt begavet", men at det er det mere komplekst sammensatte "funktionsniveau" og dermed den unges personlige barriere der er afgørende.

3)

Forslaget lyder:

1.2.2. Lovens målgruppe samt 1.2.4. Kommunal udgifts- og kapacitetsstyring

Som udgangspunkt skal normalt begavede unge inkluderes i de ordinære ungdomsuddannelser uanset deres fysiske eller psykiske handicap. Den kommende fleksuddannelse vil formentlig også kunne bidrage til, at færre af de mest velfungerende unge i målgruppen skal tage en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Kommunerne opfordres også til at være opmærksomme på, at unge kan have et behandlingsmæssigt behov, der betyder, at de pågældende kan afvises i forhold til ungdomsuddannelsen, fordi det behandlingsmæssige behov skal dækkes og opfyldes inden ansøgning og eventuel godkendelse. Det kan være personer, der har brug for psykiatrisk behandling, misbrugsbehandling eller andet. F.eks. er psykisk syge unge ikke nødvendigvis i målgruppen for ungdomsuddannelsen, hvis de inden for overskuelig tid kommer i behandling og herefter forventes at kunne erklæres raske.

Kommentaren er:

Visse grupper, der i dag vurderes som under målgruppen for STU, vil være meget svære at placere indenfor de ordinære ungdomsuddannelser. Herunder gruppen af normalt begavede unge med gennemgribende udviklingsforstyrrelser. Kun de allerbedst fungerende vil kunne indgå på de ordinære ungdomsuddannelser (der er tale om en meget lille gruppe af den samlede gruppe af normalt begavede med gennemgribende udviklingsforstyrrelser). En lidt større gruppe vil kunne

cönsentiö

betragtning af, så det tilrettelægges i samarbejde med de enkelte kommuner.

indgå i eksempelvis Asperger- STX-tilbud. Disse grupper synes ikke i dag at blive vurderet som værende under målgruppen for STU. Størstedelen af de normalt begavede unge med gennemgribende udviklingsforstyrrelser, vil imidlertid ikke kunne indgå i det ordinære system. En væsentlig del af disse unge har 2-4 forskellige diagnoser, på trods af normalbegavelsen. Både den gennemgribende udviklingsforstyrrelse (som er livslang), foruden en række andre diagnoser/ problematikker så som ADHD, spiseforstyrrelser, depression, OCD, Tourettes og angst. Problematikker, der på forskellig vis kan behandles helt eller delvist (og som dermed ikke nødvendigvis er livslange). Grundet den samlede kompleksitet, kan eller bliver disse problematikker imidlertid kun sjældent behandlet tilbundsgående i psykiatrien, og de unge henvises typisk til specialiserede pædagogiske tilbud med døgndækning, hvor den samlede kompleksitet kan behandles. Kun en lille gruppe af disse unge bliver i stand til nogensinde at bestride et job, selv på særlige vilkår, og vil ikke kunne indgå på ordinære eller tilnærmelsesvist ordinære ungdomsuddannelser, selv med omfattende pædagogisk støtte. Det skal tillige bemærkes, at den psykiatriske og pædagogiske behandling der foregår, som oftest vil strække sig over en længere årrække. Ofte er det en væsentlig udfordring, overhovedet at holde disse unge i et stabilt fremmøde på et STU-forløb. Denne gruppe af unge har dog hårdt brug for undervisning i forhold omkring selv- og handicapforståelse, social omgang med andre, bo-undervisning og samfundsforståelse. Områder der i dag er en integreret del af STU'en. Disse forhold, som andre unge tilegner sig gennem opdragelse, eller på egen hånd, tilegnes af disse unge kun gennem egentlig undervisning indenfor områderne. Denne form for klargøring til voksenlivet er derfor afgørende for disse unges fremtidige selvstændighed, og er i væsentlig grad med til at nedbringe behovet for støtte, og dermed de samfundsmæssige omkostninger over tid.

4)

Forslaget lyder:

1.2.5.3. Optag af elever

I forbindelse med kapacitetsstyringen er det for den enkelte kommune en udfordring, at lovgrundlaget ikke muliggør optag af elever på ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov på bestemte tidspunkter af året, f.eks. i august som på gymnasieområdet. Optag på bestemte tidspunkter af året vil kunne have den fordel, at der bliver bedre tid til at etablere det rigtige tilbud, eller der bliver en plads i det rette tilbud. Der skal som udgangspunkt fortsat være løbende optag af elever på ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, men kommunalbestyrelsen bør af hensyn til den kommunale styring have mulighed for at kunne træffe beslutning om at fravige dette med henblik på oprettelse af halvårslige eller årlige optag af elever på ungdomsuddannelsen.

Kommentaren er:

Hvis det vedtages at oprette halvårslige eller helårslige optag af elever på ungdomsuddannelsen, vil det kunne medføre, at kommende STU-elever kan risikere at blive parkeret på en venteliste i op til et år. Det er i en sådan venteperiode vigtigt, at der tilbydes den unge et alternativt, meningsgivende tilbud i tiden frem til STU'ens start, idet en inaktiv venteperiode ellers risikerer at medføre, at den unge vender op og ned på døgnrytmen, isolerer sig og udvikler eksempelvis depressive symptomer, angst, stress m.v. En inaktiv periode på op til et år vil således kunne risikere at medføre en væsentlig forringelse af den unges udgangspunkt i opstarten af STU'en og dermed forringe de muligheder for udvikling, STU'en gerne skulle bibringe den unge i uddannelsesforløbet. Endvidere kan det frygtes, at det kan være vanskeligt i det hele taget at få den unge aktiveret igen efter en lang inaktiv periode.

cōnsentiō

betragtning for sønderjyllandsk folketingsvalg i ungdomsuddannelsen

5)

Forslaget lyder:

1.2.5.4. Visitationsrækkefølge

Det kan være en styringsmæssig udfordring for kommunerne, at de unge stilles et konkret tilbud i udsigt, før kommunalbestyrelsen har afgjort, om vedkommende unge tilhører lovens målgruppe og dermed har et retskrav på et 3-årigt individuelt tilrettelagt uddannelses tilbud. Det sætter kommunens sagsbehandling under forventningspres, og det øger muligheden for skuffede forventninger hos den unge og efterfølgende klagesager. Rækkefølgen i visitationen af de unge til ungdomsuddannelsen bør derfor ændres, så uddannelsesplanlægningen først påbegyndes, når kommunalbestyrelsen har givet tilsagn om et 3-årigt individuelt tilrettelagt uddannelsesforløb.

Kommentaren er:

Hvis en ændring af visitationsrækkefølgen medfører, at det ikke længere bliver muligt for UU-Vejlederen i samarbejde med skoler, forældre og den unge eksempelvis at iværksætte brobygningsforløb for de unge eller at deltage i åbent-hus arrangementer eller i det hele taget besøge mulige kommende uddannelsessteder for den unge, kan det blive vanskeligt at få afdækket, hvilke konkrete behov, den enkelte unge har. Sker dette først efter afslutningen af skoleforløb, kan der blive et tomrum inden endelig afklaring af tilbudssted, hvor UU-Vejlederen ikke har skolerne at samarbejde med om eks. brobygning. Det kan give en langsom og tung proces, hvor det kan blive vanskeligt at koordinere et veltilrettelagt forløb, og det vil endvidere give den potentielle STU-elev anderledes og ringere betingelser for afklaring af uddannelsesmæssige muligheder, end andre unge har.

6)

Forslaget lyder:

1.2.5.8 Harmonisering med regler på det sociale område og beskæftigelsesområdet

"Ministeriet for Børn og Undervisning har i samarbejde med Finansministeriet og de berørte ministerier undersøgt, om grundlaget for uddannelsen i videre omfang bør harmoniseres med reglerne på de tilgrænsende områder inden for det sociale område og beskæftigelsesområdet med henblik på at forenkle de berørte unges tilgang til relevante tilbud og kommunalbestyrelsens administration"

Kommentar:

Consentio bakker op om, at det vil være godt at få de 3 ministerier på STU området til at samarbejde. Dette gælder lovgivningen og samarbejdet mellem ministerierne.

7)

Forslaget lyder:

2.4.2 Visitationsrækkefølge

"Rækkefølgen i visitationen af de unge til ungdomsuddannelsen bør derfor ændres, så uddannelsesplanlægningen først påbegyndes, når kommunalbestyrelsen har givet tilsagn om et 3-årigt individuelt tilrettelagt uddannelsesforløb".

Kommentar

Flere udbydere har allerede oplevet denne visitations praksis. Det bør fremgå af lovgivningen, at kommunalbestyrelsen ikke kan fremsætte tilbud om et givent STU forløb, samtidig med der gives tilsagn som STU, sådan som det allerede er set praktiseret nogle steder. Da det har medført, at det i praksis udelukker at den unge og dens forældre kan orientere sig om de forskellige STU udbyderes tilbud, før de indskrives på kommunens eget STU tilbud. Det bør sikres, at UU-vejlederne efter STU tilsagn påbegynder en uvildig vejledning, før der tilbydes et konkret forløb hos en udbyder.

cōnsentiō

Erklæring fra skoleforældre til kommunalbestyrelsen

8)

Forslaget lyder:

2.5.2 Afklaringsforløb

"Det foreslås derfor at ændre loven, så kommunalbestyrelsen tillægges kompetencen til at beslutte, hvornår der vil være behov for et afklaringsforløb, herunder hvor langt afklaringsforløbet skal være, idet det dog ikke kan overstige 12 uger".

Kommentar:

I sammenhæng med ændret visitationsrækkefølge, bør det fremgå at afklaringsforløbet er en del af STU forløbet og at kommunalbestyrelsen ikke kan beslutte hos hvilken STU udbyder det skal foregå, før den unge og forældrene har modtaget vejledning og orienteret sig om de forskellige udbyderes tilbud – altså som led i en samlet uddannelsesplan.

9)

Svar til 2.6.2 vedr. placering af vejledningsopgaverne

Det er en meget forskelligartet målgruppe med forskelligartede funktionsnedsættelser og behov. Det bør være UU-vejledere med særlig viden om målgruppen og de forskellige STU udbydere, der forestår vejledningen af de unge og forældrene, fx som STU vejledningen er opbygget i UU København.

10)

Vedr. Sektorafhængighed / elevens frie valg

Der bør i lovforslaget tages stilling til, om hvorvidt UU-vejledningen af de unge og deres forældre forsat skal være sektorafhængig. Aktuelt opleves det i flere steder i landet, at UU vejledere kun vejleder til kommunale udbydere.

I tråd med regeringens kommende handlingsplan og med afsæt i Handicapkonventionen, bør også STU lovgivningen afspejle ønsket om mangfoldighed og individets muligheder for reelt at kunne foretage et informeret valg, mellem de STU tilbud der findes, offentlige og private, såfremt den af kommunen anviste økonomiske ramme kan sammenlignes. En sammenligning af økonomien mellem private og offentlige udbydere er ligeledes vanskeligt, da kommunerne ikke ønsker at oplyse, hvilke udgifter de indregner (og ikke indregner) i prissætningen af kommunale tilbud.

Øvrige kommentarer:

11)

Fremover vil kommuner kunne afbryde uddannelsesforløb, hvis eleven ikke fremmøder eller ved udeblivelse. Der er dog ikke umiddelbart angivet (tidslige)rammer eller parametre for, hvad der kan udløse et afbrud af uddannelsesforløb fra kommunens side.

12)

Ved fraflytning fra en kommune til anden – af egen fri vilje – kan tilflytterkommunen træffe ny afgørelse om uddannelsesforløb. Det vil i sådanne tilfælde være overvejende sandsynligt, at tilflytterkommunen vil overveje om, der i stedet skal revisiteres til eget tilbud. Dette tiltag trækker i en retning af en forvaltningskultur, hvor elevens mulighed for at have medbestemmelse omkring egen uddannelse synes at træde baggrunden.

cōnsentiō

Forordning for arbejdsrådene om uddannelsesforløb

13)

Der vil ikke være en max. timeangivelse på praktikker. Dette aftales individuelt med UU-vejleder. Det åbner muligheden for, at der allerede fra starten af et uddannelsesforløb, kan etableres dialog med UU om længerevarende praktikforløb henover de 3 år, hvilket bidrager til, at STU for enkelte elever vil kunne gøres mere beskæftigelsesrettet.

14)

Der vil være mulighed for, at kommunerne kan pålægge private og offentlige udbydere en eller flere af de opgaver, der efter vejledningsloven skal varetages af UU. Det uddybes ikke yderligere hvad disse består af, men jf. § 9, stk. 2 i lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse mv., er der ikke tale om en overdragelse af beslutningsmyndigheden. Der bør således være en klar ramme for, hvad disse opgaver kan bestå af, og hvad der forventes af kommunernes forskellige forvaltninger. Eksempelvis i form af dokumentation til jobcentre, indstillinger til pædagogisk støtte gennem socialforvaltningen etc. Der er ligeledes mulighed for, at forskellige kommuner, vil overdrage forskellige vejledningsopgaver med forskellige krav og forventninger og derved skabe en uoverskuelig jungle af kommunale og forvaltningsmæssige parametre for hvad udbydere forventes at efterleves. Dette synes yderligere at understrege behovet for klarhed omkring rammer for overdragelsen af vejledningsopgaver til private og offentlige udbydere.

15)

Kommentarer vedr. økonomi og kvalitetssikring

Ministeriet anbefaler i sine bemærkninger, at kommuner går sammen og forhandler priser, anvender flere udbydere og spreder udgifterne ud over flere budgetter. Der tegner sig et billede af, at der i fremtiden vil være tale om udbudsrunder henover flere kommuner. Et billede, hvor flere kommuner vil bruge et samlet katalog af udbydere inden for samme prisramme. Det er bemærkelsesværdigt, at der i denne sammenhæng, ikke stilles lovgivningsmæssigt krav til kommuners tilsyn med henblik på kvalitetssikring af de anvendte udbydere. Dermed er der en overvejende sandsynlighed for, at det i væsentlig grad vil være de udbydere, der kan byde ind med laveste pris, der sætter dagsordenen for de uddannelsesstilbud kommende STU elever kan benytte, og ikke kvaliteten af uddannelserne. Skal fremtidens STU kunne løfte eleverne videre i tilværelsen med henblik på eventuel videre uddannelse eller beskæftigelse, synes det nødvendigt at have et skærpet fokus på, hvordan der sikres en kvalitet hos udbydere.

Kommentar vedr. forsørgelsesgrundlag

Det ligeledes bemærkelsesværdigt, at der ikke i ændringerne tages skridt i retning af, at bringe STU'en tættere på de forhold, der er gældende for øvrige ungdomsuddannelser – særligt med henblik elevernes forsørgelsesgrundlag. Der er hverken i bemærkningerne fra ministeriet eller i forslagene til ændringer i lovgivningen, indikationer på, at der bør skrives ind overfor den skævvridning, der opstår, når målgruppe for STU, der overvejende er på kontanthjælp, ikke tilbydes samme mulighed, som andre unge i samme uddannelsesmæssige situation. Ligeledes stilles der formelt set flere krav til de unge, der modtager kontanthjælp under STU, end unge der modtager anden ydelse (eksempelvis SU), og går på en ungdomsuddannelse, da der i disse tilfælde, udover en UU vejleder, også vil være en sagsbehandler fra beskæftigelses og integrationsforvaltningerne i spil omkring eleven. Denne konstruktion synes særligt u hensigtsmæssigt, når man tager målgruppen i betragtning, hvilket understreger behovet for, at der i lovgivningen tages stilling til, hvordan eleverne på STU'en kan forsøges på en mere hensigtsmæssig måde. Der kunne med fordel tages udgangspunkt i HUG rapportens anbefalinger fra 2011. I dette perspektiv, er der fortsat udfordringer i forhold til, at få STU til at fungere som en

cōnsentiō

Forening for socialt tilrettelagte ungdomsuddannelser

social og uddannelsesmæssig indsats, der skal bidrage til at sikre ligebehandling af borgere med funktionsnedsættelse.

Consentio foreslår:

Der skal tilbydes en skole-, uddannelses- eller STU ydelse. Unge under 18 skal kunne modtage "STU cafe penge" og unge over 18 skal modtage en ydelse svarende til kontakthjælp for hjemme- eller udeboende, afhængig af bo-situationen. Elever der grundet nedsat funktionsniveau tilkendes pension eller unge der tilkendes revalidering, skal kunne opretholde dette forsørgelsesgrundlag.

Slutteligt takker Foreningen Consentio's 34 medlemmer, der tæller offentlige og private udbydere af STU, for muligheden for at kommentere på lovforslaget.

Karsten Bendix, Formand for Consentio

Ministeriet for Børn og Undervisning
Att.: Jørgen Petersen
Jopet1@uvm.dk

Hou den 21. marts 2013

Egmont Højskolen har i sit høringsvar til ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (justering af uddannelses rammer) valgt at inddrage fortællingen fra 4 unge, som har gennemført uddannelsen på Egmont Højskolen - en højskole, som udgør et reelt ungdomsmiljø for mere end 175 unge, hvoraf godt 1/3 har en funktionsnedsættelse.

Da Ane-Sophies forældre i 2007 bad om vejledning i forhold til STU, blev ønsket fra flere sider afvist med den begrundelse, at "der under uddannelsen ikke ville kunne opnås nogen form for progression på det faglige, personlige eller sociale område og at Ane-Sophie aldrig ville kunne komme i beskæftigelse". Ane-Sophie har CP, er uden ekspresivt sprog og er afhængig af støtte og omsorg 24 timer i døgnet, da hun også har lungeinsufficiens. En vedholdende indsats fra UU-vejlederen gjorde, at Ane-Sophie kunne færdiggøre sin uddannelse i december 2010, hvor hun havde udviklet sig fra et barn til et voksent menneske med evnen til at kunne vælge og indgå i mange forskellige sammenhænge. Den individuelt tilrettelagte uddannelsesdel - med gennemsnitligt 27 klokke timers undervisning om ugen - har aldrig oversteget den gennemsnitlige enhedsudgift pr. helårselev (240.000 kr.).

Hvordan man i redegørelsen under 1.1.3 kan finde en elev, der har kostet 2,1 mio. kr. kan undre. Den hjælp, støtte og omsorg, som Ane-Sophie f.eks. er afhængig af uden for undervisningen, kan jo ikke regnes med i udgiften til STU'en. Den udgift er der, uanset hvor Ane-Sophie befinder sig i sit liv.

Ane-Sophie havde valgt erhvervsrettet praktik fra, da hverken Ane-Sophie eller forældrene anså dette for givtigt i forhold til den læring, som kan give Ane-Sophie en mere nuanceret kommunikationsmulighed. At der under 1.1.2. kan anføres, "at de kommunale forvaltninger stiller spørgsmålstejn ved, om man reelt kan tale om et uddannelsesforløb for de mest plejkrævende elever og om det i virkeligheden er i den unges bedste interesse", er helt utilstedeligt. Hvad skulle have været alternativet for Ane-Sophie?

Hun fik sin uddannelse i december 2010 med *kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt* (§1 i lov 564) og er fortsat i gang med at uddanne sig i de kommunikative færdigheder.

Jeppé (i den røde t-shirt) fik STU-huen på i juni 2011. Jeppé har CP, er uden ekspresivt sprog og får det meste af sin kost gennem sonde. Under det 3 årige STU forløb, har Jeppé lært at øjenstyre en computer. Jeppé er i dag i stand til at udarbejde en vagtplan for sine hjælpere og kan i det hele taget fungere som arbejdsleder i forhold til den BPA (Borgerstyret personlig assistance), som han har fået bevilliget. Derudover har han taget eksamen i matematik, engelsk og dansk på VUC. Selvom Jeppé er meget "plejkrævende", er det svært at se noget alternativ til STU. Jeppé har vist, at han på længere sigt vil være i stand til at tage uddannelse, hvilket blev betvivlet, før Jeppé startede på STU.

Louise afsluttede sin STU i december 2012. Selvom Louise er født med ret omfattende CP, havde hun forsøgt at gennemføre en uddannelse i det almene gymnasium. Allerede i begyndelsen af 1. g måtte hun give op - væsentligst af praktiske grunde. Hendes hjælper- og kørselsordning fungerede

ikke. Louise valgte at tage STU på højskolen med en uddannelsesplan, som havde fokus på en BPA (SL § 96 stk 3.). Da Louise ikke kan/kunne få tilkendt førtidspension, har hun været henvist til kontanthjælp, hvorfor hendes personlige formue (børneopsparing mv.) skulle være opbrugt, før hun kunne få et forsørgelsesgrundlag. På gymnasiet kunne hun få SU! og bevare sin formue.

Da Louises hjemkommune opdagede, at den skulle betale ikke blot de almindelige 6.800 kr. pr. måned for undervisning, kost og logi, men også statens taxameter på ca. 10.000 kr (betalingsloven) fandt den tilbuddet alt for dyrt! Kommunen kunne forklare, at den slet ikke blev kompenseret for denne udgift. Louises hjemkommune havde altså en udgift på 17.000kr. i 10 måneder = 170.000 for et døgntilbud, som var alt for dyrt!

Den ændring der foreslås i loven §5 b., *“hvorefter et tilbud efter § 32, stk. 1, nr.2, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, er ikke omfattet af statslig refusion efter reglerne i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats”*, er stærkt bekymrende, da kommunerne - også Louises - overhovedet ikke mener sig kompenseret fra staten. Hvis de 50% refusion bortfalder, går det da helt galt.

En klar og gennemskuelig redegørelse for hvem, der betaler hvad, ville klæde et demokrati! Louise og Emil skal ikke være gidsler i det spil. Da Ane-Sophie og Jeppe er tilkendt førtidspension, er udgiften for kommunen kun under 6.000 kr. pr måned! Det kan man så tænke lidt over.

Emil fik også STU-huen på i december 2012. Emil har CP, er gangbesværet og kan i nogen sammenhæng have svært ved at gøre sig forståelig. Emil kommer fra en ø og en sømandsfamilie og har en drøm om at gøre nytte på et skib. Specialskolen og alle andre har skudt den ide ned, men under Emils STU har han gennemført at tage duelighedsprøven - både den praktiske og den teoretiske prøve. Emil kan ikke blive optaget på en søfartsskole og alle ansøgninger om hyre er blevet afvist, med henvisning til hans fysiske skavanker. Hverken vi her på skolen, eller Emil selv har opgivet drømmen om, at han kan gøre nytte i en maritim sammenhæng.

Louise og Emil mener, at det er dybt diskriminerende, at de under uddannelse får en social ydelse, som betinger, at en evt. formue først skal opbruges. Den regel gælder ikke for deres venner på SU. Men de mener også, at det er urimeligt, at kommunen kan argumentere med, at den ikke er kompenseret for opgaven af staten. Tag dog den kommunale kompensation tilbage i statens kasse og lad den følge den enkelte elev i den uddannelse, der vælges – et sådant taxametersystem findes for alle, der ikke er udvalgt til at have særlige behov..

Ane-Sophie, Jeppe, Louise og Emil har gennem et treårigt STU forløb opnået personlige, sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt, men

eventuel videre uddannelse og beskæftigelse, er afhængigt af uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet.

Når Epinion citeres for, at *ungdomsuddannelsen i begrænset omfang bidrager til, at de unge opnår faglige kompetencer, der sikrer videre uddannelse eller beskæftigelse*, er der tale om en helt misforstået opfattelse af lovens § 1 stk. 1. Også en total mangel på indsigt i de vilkår gruppen var udsat for før uddannelse for unge med særlige behov blev et retskrav.

Siden STU-loven blev vedtaget, har Folketinget ratificeret FN's Handicapkonvention. Det er beklageligt, at Epinion ikke har undersøgt de *bindinger*, som lovgiver i den sammenhæng må forholde sig til. Flere artikler i Konventionen er efter vores mening ikke tænkt ind i eller medtaget i lovudkastet.

Med venlig hilsen

Ane-Sophie, Jeppe, Louise, Emil og
Ole Lauth

22.03.2013

Ministeriet for Børn og Undervisning

Daghøjskoleforeningen takker for muligheden for at kommentere udkast til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Foreningen finder perspektivet i lovudkastet er meget snævert. Der er stort set udelukkende fokus på at sikre kommunerne bedre muligheder for styring af tilrettelæggelse og økonomi. Hvilket der selvfølgelig ikke i sig selv er noget forkert i, men der er efter vores vurdering brug for, at man i højere grad inddrager andre perspektiver – herunder det helt grundlæggende: hvordan kan STU bidrage til at give unge i målgruppen den bedst mulige start på voksenlivet?

Foreningen er således uenig i forslaget om, at kommunen får mulighed for at indføre halv- eller helårslige optag på uddannelsen, jf. forslagets § 2, stk. 5. Det kan betyde en planlægningshorisont, der er helt uoverskuelig for mange i målgruppen og der er risiko for at der opstår "huller", som f.eks. for unge med ADHD kan være meget problematiske. I stedet bør UU og de lokale STU-udbydere have pligt til at indgå i et samarbejdsnetværk, så man tilsammen kan tilbyde fleksibelt optag på uddannelsen.

Et sådant samarbejdsnetværk bør endvidere fungere som basis for jævnlige vurderinger af, hvorvidt den enkelte unge med fordel kan tilbydes forløb hos en af de øvrige STU-udbydere eller i andet regi med henblik på størst mulig progression og evt. udslusning til anden uddannelse. Der er selvfølgelig mange tilfælde, hvor det giver god mening, at den unge gennemfører en 3-årig uddannelse hos den samme udbyder, men der bør være procedurer, der sikrer at der jævnligt bliver taget stilling til om der er sket en udvikling, der gør det relevant at overveje alternativer.

Mht. forslaget om ændring af § 3, hvorefter kommunalbestyrelsen fremover skal godkende en ung til STU inden der udarbejdes skitse til en uddannelsesplan, mener vi at der er grund til at overveje om det i alle tilfælde opleves som meningsfuldt, set fra den unges og forældrenes vinkel, med en sådan "abstrakt" godkendelse? I givet fald bør det sikres at godkendelse til STU sker så tidligt som muligt og som hovedregel mens den unge er i gang med grundskole eller anden aktivitet – igen så der ikke opstår "huller" inden den unge kommer i gang.

Hvis man, som der lægges op til, åbner mulighed for at vejledningen kan placeres andre steder end i UU, så bør det præciseres, at kommunens STU-vejledning ikke kan lægges ud til en bestemt af de lokale STU-udbydere "i bunke", hvilket risikerer at forvride indsatsen. Derimod kan det være relevant at lægge vejledningen for enkelte elever der, hvor det er mest hensigtsmæssigt i forhold til individuelle behov. Det kan eks. handle om at bygge på en god personlig relation hos en af de lokale STU-udbydere.

med venlig hilsen

Randi Jensen
sekretariatsleder

Ministeriet for Børn og Undervisning
Lov- og kommunikationsafdelingen
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Att.: Jørgen Petersen

Mail: Jo-pet1@uvm.dk

Girokonto 402-3951

Ref. ASA/lh
Dok.nr. 1651749

Sag.nr. 2013-SLCSFA-
01727

22. marts 2013

Høring over udkast til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (Justering af uddannelsens rammer)

Ministeriet for Børn og Undervisning har den 6. marts 2013 bedt Socialpædagogernes Landsforbund om eventuelle bemærkninger til lovudkastet om en justering af rammerne for ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov.

Socialpædagogernes Landsforbund foreslår, at lovforslaget stilles i bero, indtil der er foretaget en grundig evaluering af uddannelsen, som også indtager kvalitative og indholdsmæssige forhold.

En ny og grundig evaluering skal være med til at sikre, at der kan udarbejdes et kvalificeret og fremadrettet forslag til ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, der tager udgangspunkt i målgruppens behov og sikrer formålet med uddannelsen.

Socialpædagogernes Landsforbund skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at evalueringen fra Epinion, som der henvises til i lovforslagets bemærkninger, ikke har været tilgængelig.

Venlig hilsen

Benny Andersen
Forbundsformand

Til: Ministeriet for Børn og Undervisning,
Lov- og Kommunikationsafdelingen,
Frederiksholms Kanal 21, 1220 København K

Fra: Danmarks Vejlederforening

22. marts 2013

Sagsnr. 053.55N.391

**Høring over udkast til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov
(Justering af uddannelsens rammer)**

Danmarks Vejlederforening takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Vi har en bemærkning vedrørende placering af vejledningsopgaven: Vi forstår godt, at det kan være hensigtsmæssigt for kommunen at placeringen af vejledningsopgaven gøres mere fleksibel således at kommunen frit kan beslutte, hvor vejledningsopgaven vedrørende ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov skal placeres.

Men det må ikke betyde, at der slækkes på professionalismen i vejledningen. Vejledernes kompetencer er helt afgørende for uddannelsens succes. Således vil vi foreslå, at man i lovteksten sikrer, at vejlederne har en vejlederuddannelse uanset hvor de organisatorisk er placeret.

Med venlig hilsen

Danmarks Vejlederforening
v/ Helene Valgreen, formand

Høring om forslag til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Lige værd takker for muligheden for at kommentere lovforslaget.

Lige værds overordnede betragtninger:

I lovforslaget foreslås der alene lovændringer, der tilgodeser staten og kommunernes ønske om, at tilbuddene skal tilrettelægges mere hensigtsmæssigt og imødekomme ønsker om økonomisk styring.

Derfor mener Danmarks Lærerforening og Lige værd, at lovforslaget skal udsættes til efter, der er foretaget en grundig evaluering, hvor i der også inddrages kvalitative og indholdsmæssige aspekter. Ligeledes bør alle interessenter inddrages i en ny evaluering.

En ny og grundig evaluering skal være med til at sikre, at det vil være muligt at udarbejde et kvalificeret og velbegrunder forslag til ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Et lovforslag som bedre imødekommer målgruppens behov og sikrer opfyldelse af lovens intentioner.

Både Danmarks Lærerforening og Lige værd vil gerne tilbyde at deltage i gennemførelsen af en sådan evaluering.

Lige værd mener, at der er tre helt centrale punkter, som lovforslaget overhovedet ikke forholder sig til og som evalueringen af HUG projektet (Helhedstænkning i UddannelsesGarantien) pegede på.

Det drejer sig om:

1. De unges forsørgelse.
2. Finansieringen af uddannelsen.
3. Lige muligheder for at vælge uddannelse.

Ad 1.

På lige fod med de andre unge, der er i gang med en ungdomsuddannelse, skal der sikres en forsørgelse, som er uafhængig af en social trangsvurdering. Dette kan ske ved en STU-ydelse eksempelvis i lighed med EGU-ydelsen.

Derudover skal den unge have de behovsrelaterede ydelser bl.a. efter Lov om aktiv socialpolitik og Lov om social service som en helhedsorienteret uddannelsesplan beskriver. Dette vil ofte være botilbud og/eller botræning tilknyttet til undervisningsdelen.

Der er fremadrettet behov for et væsentligt forbedret tilrettelagt tværsektorielt samarbejde for at sikre en helhedsorienteret indsats.

Den lovgivningsmæssige mangel på stillingtagen til forsørgelse betyder, at unge på STU både er i ungdomsuddannelse og i det sociale system (de er altså dobbeltkunder) med det kommunale bureaukrati det skaber ved sammenstød mellem to forskellige lovgivninger. De unge har mange sagsbehandlere som beskæftiger sig med dele af deres liv uden den store koordination. I fleksjobreformen og udkast til kontanthjælpsreformen har man netop indskrevet, at der skal være en helhedsorienteret indsats, og at borgere med flere problemer skal have en koordinerende sagsbehandler. En lignende passus bør indskrives i lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Fleksjobreformen vil også betyde, at de unge ikke er på førtidspension i uddannelsen som var forventningen da loven trådte i kraft i 2007, men stort set alle vil fremover modtage kontanthjælp.

Ligeværd anbefaler: De unge skal modtage en SU eller en skoleydelse, der kendes fra EGU.

Ad 2.

Finansieringen af uddannelsen:

Uddannelsen bør på samme måde som andre ungdomsuddannelser forankres i staten med et relevant taxameter til finansiering af de enkelte uddannelsesmoduler. Dette vil kunne imødegå de store forskelle i kommunernes udmøntning og serviceniveau i tilrettelæggelse af uddannelsen, som både HUG projektet, samt mange henvendelser til Ligeværd har konstateret er tilfældet.

Der er så store kommunale forskelle, så man kommer i tvivl, om det er den samme ungdomsuddannelse de unge er i gang med.

Ligeværd anbefaler: Der er brug for en ensartet uddannelsesfinansiering, så de unge ikke indgår i en mere eller mindre tilfældig kommunaløkonomisk prioritering. De unge er i gang med en ungdomsuddannelse på lige fod med andre unge.

Ad 3.

Ligeværd mener, at unge i målgruppen til STU på lige fod med andre unge, skal have mulighed for at vælge deres egen uddannelse og deres eget uddannelsesstilbud. Der er kommuner, der vil bestemme over indholdet i STU for de unge, og der er kommuner, der begrænser informationen om de forskellige STU muligheder for de unge. Det er ikke ligeværdigt for unge på STU i sammenligning med unge på de øvrige ungdomsuddannelser. Ligeværd mener, at det er de unges forudsætninger for læring, der skal være bestemmende for, hvordan uddannelsen er indrettet, og at indholdet i den unges uddannelsesplan skal være retningsgivende for hvilke uddannelsesstilbud, den enkelte unge skal tilbydes.

Ligeværd anbefaler: Det bør sikres, at der er overensstemmelse mellem lovens hensigt og den praktiske udmøntning af lovens § 4 stk. 1 "Ungdomsuddannelsen skal i videst muligt omfang tilrettelægges under hensyntagen til den enkelte unges kvalifikationer, modenhed og interesser. Ungdomsuddannelsen skal udgøre et planlagt og koordineret forløb."

Ligeværds generelle kommentarer:

4. Kommunen skal i forslaget både træffe afgørelse, om de unge er i målgruppe for ungdomsuddannelse for unge med særlige behov og i anden omgang godkende et udkast til en 3 års uddannelsesplan.

Ad 4.

Ligeværd finder denne form for dobbeltbehandling meget bureaukratisk. Langt de fleste af de unge, der er i målgruppen for unge med særlige behov, har været kendt i kommunen i lang tid.

De unge har oftest haft en sag i en børne- familieafdeling, PPR har kendt til dem, de unge har oftest gået i specialklasser eller på specialskoler, Ungdommens Uddannelsesvejledning har tilbudt specialvejledning til dem. Og mange af de unge har haft et forløb på en specialefterskole, inden evt. start på uddannelsen. Der ligger således en stor viden, om disse unge, i det kommunale system og hos kommunens samarbejdspartnere. Hvis denne viden blev brugt systematisk og med tillid til den faglige indsigt, der er i systemerne, vil der efter vores vurdering ikke være brug for en yderligere kommunal sagsbehandling.

Argumentationen anvendt i forhold til at gøre det obligatoriske afklaringsforløb frivilligt er netop at disse unge er kendt.

Ligeværd anbefaler: Anvend den allerede eksisterende viden, der ligger i kommunen og hos samarbejdspartnere, til at give de unge en kvalificeret og ubureaukratisk støtte til at starte deres uddannelse.

5. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om hel- eller halvårlig optag.

Ad 5.

Ligeværd mener, at der kan være megen fornuft i at anvende hel- eller halvårlig optag for de unge, der starter på uddannelsen direkte efter grundskolen eller efter 10. skoleår. Det giver en parallelitet med de andre ungdomsuddannelser, og der kommer ikke et unødigt slip.

Men for de unge, der starter på uddannelsen på et senere tidspunkt, er den nuværende model med løbende optag at foretrække, da denne målgruppe netop har brug for at starte op, når de er fagligt og personligt afklarede. En ventetid kan for denne gruppe ofte medføre, at man skal starte forfra.

Ligeværd anbefaler: Optagelsesvilkårene skal tilpasses de forskellige aldersgrupper og målgruppens behov.

6. Kommunalbestyrelsen skal efter indstilling have mulighed for at fastsætte, hvor mange timeres praktik mv. der skal indgå i uddannelsesplanen.

Ad 6.

Ligeværd mener, at en større fleksibilitet med praktikken mv. kan være en god idé, og for nogle unge øge kvaliteten i deres uddannelsesplan, hvis det passer ind for den enkelte unge. Men man skal være tro mod formålet for uddannelsen: At den unge ”opnår personlige, sociale, og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt og eventuelt til videre uddannelse og arbejde”. Der er altså tale om en almen ungdomsuddannelse med indlagt praktik.

Man argumenterer end videre med, at nogle unge vil blive mere arbejdsmarkedsparete, hvis der var mulighed for mere praktik. Ligeværd er enig i dette synspunkt, men det kræver, at den efterfølgende lovgivning følger op på de unge, når de unge er færdige med ungdomsuddannelsen. I dag foregår dette ikke systematisk nok,

med det til følge, at unge med særlige behov oplever et kompetencyk, som oftest medfører en øget kommunal udgift. For at fastholde, at de unges fremtidsplaner også er helhedsorienterede, finder vi det nødvendigt, at de unge får udarbejdet en ressourceprofil, der kan sikre grundlaget for en plan for forsørgelse, bolig og fritid, uddannelse og arbejde mm. i relation til evner, kompetencer og reelle muligheder.

Ligeværd anbefaler: Ligeværd kan frygte, at kommunerne anvender praktikken i så høj grad at kvaliteten i de unges uddannelse udvandes, og det må ikke blive tilfældet. Det skal være ud fra den enkeltes unges evner og anlæg og efter grundig vejledning. Kommunen skal mere systematisk følge op på de unges kompetenceniveau, når uddannelsen er afsluttet.

7. Udgifter til ungdomsuddannelsen, der er givet via Lov om aktiv beskæftigelsesindsats, er ikke omfattet af statslig refusion.

Ad 7.

I bemærkningerne er det skønnet, at denne gruppe udgør ca. 45 % af eleverne, og at målgruppen er støt stigende over årene.

Ligeværd er enig i behovet for præcisering af, at en STU-uddannelse kan ske som led i et LAB-lovsforløb, og forudsætter, at ministeriet nøje følger udviklingen i brugen af denne mulighed, således, at der ikke opstår bevillingmæssig forskellighed i kommunernes praksis konkret begrundet i bortfaldet af statslig refusion efter LAB-loven.

Ligeværd anbefaler: At dette skal undersøges meget nøje, da konsekvenserne vil være en nedgang i den samlede økonomi vedr. uddannelsen, når denne finansieringskilde forsvinder.

Med hensyn til de andre punkter i forslaget har Ligeværd ingen generelle kommentarer.

Ligeværdens specifikke bemærkninger til Ministeriets overvejelser:

1.2.4. Kommunal udgifts – og kapacitetsstyring.

Ligeværd har følgende kommentarer til punktet:

”Kommunen opfordres til at gå sammen og forhandle priser på uddannelses tilbud med leverandørerne mv.”

Ligeværd deltager gerne i dette, men det kræver, at der er fuldstændig klarhed over udbudsvilkårene. Vi oplever alt for ofte, at kommunerne mener, at deres tilbud er billigere på baggrund af, at de ikke har medregnet alle de kommunale udgifter, så man ikke får et fair sammenligningsgrundlag.

1.2.5.2 Kommunalbestyrelsens mulighed for at afbryde uddannelsen.

Ligeværd mener, at det er vigtigt at forholde sig til, hvem målgruppen for uddannelsen er, og en sammenligning med STX uddannelsen finder vi ikke hensigtsmæssig.

Det er vigtigt, at hvis Kommunalbestyrelsen afbryder uddannelsen, sker det set ud fra de enkelte unges helt egen situation og ikke ud fra en generel vurdering af ungegruppen.

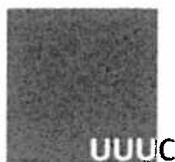
1.2.5.9 Klage.

Ligeværd er enig i, at de ændrede vilkår skal medføre ændrede klagemuligheder. Men det er samtidig vigtigt, at kapaciteten i klagenævnet er gearret til at løse de opgaver, der følger med de ændrede klagevilkår. Ligeværd har opgjort det til, at der bliver tilføjet 5 ekstra klagemuligheder. Vi frygter, at den nuværende svarfrist på 3,3 – 3,9 måneder bliver forøget væsentlig.

2.4.2. Den foreslåede ordning.

Ligeværd finder det vigtigt, at der bliver udarbejdet fælles nationale frister for sagsbehandlingen. En formulering som "uden unødigt forsinkelse tage skridt til mv." er ikke præcis nok. Hvis forslaget til at kommunen skal sagsbehandle 2 gange bliver gennemført, kan forløbet strækkes uforholdsmæssigt længe. De unge og deres forældre må have at vide, at de får svar inden en given frist, og at disse frister oplyses på kommunens hjemmeside som andre kommunale sagsbehandlingsfrister.

Ungdommens Uddannelsesvejlednings Udviklingscenter

København d. 22. marts 2013

Høring over udkast til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov
(Justering af uddannelsens rammer)

Deres sagsnummer 053.55N.391

Hosstående høringssvar er fremsendt til Jopet1@uvm.dk

Idet vi takker for muligheden for at indgive høringssvar, meddeleler Ungdommens Uddannelsesvejledning følgende bemærkninger til lovudkast om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov:

Overordnet

Det er af afgørende betydning, at STU forbliver og fortsat forstås som en ungdomsuddannelse på lige fod med andre ungdomsuddannelser, således at alle unge, uanset funktionsniveau, bliver ligestillet i forhold til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse.

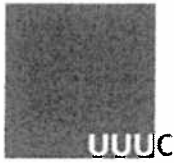
Det er ønskeligt, at der gives merit ind i STU fra evt. afbrudt EGU, og at STU ligestilles med øvrige ungdomsuddannelser i forhold til SU.

Bemærkninger §2, stk. 5

Der er som udgangspunkt løbende optag af unge på ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, så den unge kan på et hvilket som helst tidspunkt af året rette henvendelse til kommunalbestyrelsen med anmodning om et uddannelses tilbud efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. Det giver imidlertid den enkelte kommune store udfordringer i forbindelse med styringen af kapaciteten på ungdomsuddannelsen, at lovgrundlaget ikke muliggør optag af elever på ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov på bestemte tidspunkter af året, f.eks. i august som på gymnasieområdet.

Det foreslås derfor, at kommunalbestyrelsen tillægges kompetencen til at kunne træffe beslutning om at oprette halvårslige eller årlige optag af elever på ungdomsuddannelsen, som også vil kunne have den fordel, at der bliver bedre tid for kommunalbestyrelsen til at etablere det rigtige tilbud, eller der bliver en plads i det rette tilbud.

(Eksempel: I Aalborg Kommunes visitationsudvalg, STU følgegruppe og ved UU-Aalborg er der enighed om, at det fungerer fint med løbende visitation. Det er fleksibelt og smidigt og de unge kommer hurtigt i gang. Såfremt det vedtages, at der skal være halv- eller helårslige optag, forudser vi, at der vil være unge, der kommer i karambolage med "pligtbekendtgørelsen" som angiver, at unge imellem 15 og 17 år skal være i gang med uddannelse, uddannelsesforberedende aktiviteter eller arbejde. Denne gruppe af unge kan være særlig svær at finde andre tilbud til, som opfylder pligten til uddannelse mv.)

Ungdommens Uddannelsesvejlednings Udvalgscenter

Bemærkninger til §3, stk. 1, 2, 3 og 2.4.2.

Efter gældende regler skal Ungdommens Uddannelsesvejledning efter samråd med den unge og forældrene indstille til kommunalbestyrelsen, om den unge kan optages på ungdomsuddannelsen. Indstillingen skal endvidere indeholde et udkast til en individuel uddannelsesplan.

(Eksempel: I Aalborg Kommunes visitationsudvalg, STU følgegruppe og UU-Aalborg er der enighed om, at visitationsproceduren fungerer som den er nu. Det er opfattelsen i Aalborg, at de unge og deres familier er klar over, at beslutningskompetencen på STU området ligger ved kommunalbestyrelsen. Vedtages ændringen, forudser man en øget arbejdsbyrde, og en langvarig sagsbehandling.)

Det foreslås, at rækkefølgen i visitationen ændres, så uddannelsesplanlægningen modsat de gældende regler først påbegyndes, når kommunalbestyrelsen har vurderet, at den unge er i målgruppen for ungdomsuddannelsen og derfor har givet tilsagn om et uddannelses tilbud. Målgruppen omfatter udelukkende de unge, som ikke har mulighed for at gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse, selv om der ydes den unge specialpædagogisk støtte.

Den foreslåede to- deling af indstillingsprocessen vil skabe et unødigt bureaukrati og en forhaling af processen. Hvilket igen kan give anledning til unødige bekymringer hos den unge og forældrene og i værste fald skabe mistillid til det kommunale system.

På de ordinære uddannelser tilbydes introkurser, brobygning, åbent hus arrangementer og samtaler med uddannelsesstedets vejledere. Alt sammen for, at den unge får valgt rigtigt fra start, og man derved undgår frafald og afbrud.

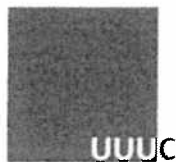
STU målgruppen fratages muligheden for udvikling af valgkompetencer. De unge i STU målgruppen skal tage stilling til fremtidig uddannelse på et fuldstændig abstrakt grundlag, velvidende at de ressourcer stærke forældre selv vil søge information om konkrete tilbud og tage kontakt til de steder, de mener, kan løfte opgaven. Derved vælger man implicit at overlade vejledningen til forældre og uddannelsesstederne. Man fravælger hermed muligheden for en professionel og sektorafhængig vejledning.

Alt andet lige må det være i alles interesse, at den unge og forældrene får en grundig og konkret vejledning af en professionel vejleder. Den professionelle vejleder vil naturligvis sørge for at forældrene og den unge ikke i stilles urealistiske forventninger i udsigt.

Den foreslåede to- deling af indstillingen vil ikke imødegå, at enkelte forældre vil insistere på at få tilbudt et bestemt uddannelses tilbud. Ungdommens uddannelsesvejledning stiller ikke konkrete tilbud i udsigt, men vejleder om forskellige muligheder på et fagligt grundlag.

Ungdommens Uddannelsesvejledning er som en del af kommunale system meget opmærksom på udgiftsniveauet i de forskellige tilbud.

Ungdommens Uddannelsesvejledning har gennem de år, loven har eksisteret, opbygget et godt og konstruktivt samarbejde med kommunernes visitationsudvalg. Et samarbejde der bygger på gensidig tillid

Ungdommens Uddannelsesvejlednings Udviklingscenter

og respekt for hinandens faglighed. En tæt i dialog mellem visitationsudvalgene og vejlederne kan være med til at forebygge urealistiske forventninger hos den unge og forældrene.

Det foreslås, at vejledningsopgaverne vedrørende ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov kommer til at følge vejledningsloven, jf. § 9, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 671 af 21. juni 2010 af lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., så det også bliver muligt for kommunalbestyrelsen på området for ungdomsuddannelsen at bemyndige en offentlig institution eller efter udbud en selvejende institution eller privat virksomhed til at varetage en eller flere af de opgaver, der efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov varetages af Ungdommens Uddannelsesvejledning.

(Eksempel: I Aalborg Kommunes visitationsudvalg, STU følgegruppe og ved UU-Aalborg er der enighed om, at det fortsat ønskes, at det er UU, der laver indstillingen til STU. Det påpeges, at UU's institutionsuafhængighed og bevillingsuafhængighed (økonomi) er vigtig, både for den unge, men også for visitationsudvalget.)

Bemærkning til 1.1 og 1.1.1.

Ungdommens Uddannelsesvejledning er overordnet enig med Epinion i, at uddannelsen i almindelighed er velfungerende. Det er naturligt nok, at den kun i begrænset omfang bidrager til, at de unge opnår faglige kompetencer, der sikrer videre uddannelse eller beskæftigelse. Men den udvikler personlige og sociale kompetencer og giver øget livskvalitet.

Bemærkning til 1.1.2

Det er tvivlsomt om øget fokus på inklusion i de ordinære ungdomsuddannelser vil bidrage til, at færre unge visiteres til STU, fordi den nuværende målgruppebeskrivelse er meget klar på adskillelsen. Det forekommer også uklart, hvordan en kommende fleksuddannelse vil bidrage til færre STU'ere, når lovforslaget om fleksuddannelse endnu ikke er fremlagt.

Bemærkning til 1.2.5.6.

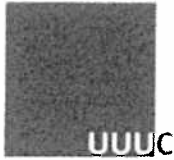
Det er en styrke, at der er sammenhæng mellem den øvrige UU vejledning og STU vejledningen. Denne går tabt, hvis STU vejledningen placeres i andet regi i forhold til UU's placering.

Bemærkning til 2.2.2

Det er udmærket, at kommunalbestyrelsen får mulighed for at afbryde uddannelsen, hvis den unge ikke møder frem.

Bemærkning til 2.4.2

Det foreslås, at uddannelsesplanlægningen først påbegyndes, når kommunalbestyrelsen har givet tilsagn om STU, og begrundelsen er, at den nuværende ordning kan give skuffede forventninger hos den unge (1.2.5.4). Forslaget vil give en mere træg sagsbehandling, idet UU-vejlederen skal planlægge i flere etaper end nu.

Ungdommens Uddannelsesvejlednings Udviklingscenter

Bemærkning til 2.6.2.

Ungdommens Uddannelsesvejledning har siden lovens indførelse i 2007 brugt mange ressourcer på at uddanne vejledere til at kunne varetage vejledningsopgaven i forhold til STU.

I de forskellige UU centre er der opbygget stor erfaring på området i forhold til at blive skarp på målgruppevurderingen for derefter at vejlede til det rigtige tilbud til den enkelte unge.

Derudover har vejlederne udviklet et tæt samarbejde med udbydere af STU, således at målene i den individuelle uddannelsesplan bliver omsat til en individuel undervisningsplan, der gør at den enkelte unge udvikler kompetencer, der øger den unges selvstændighed og mulighederne for senere beskæftigelse. Opfølgningen på uddannelsesplanen sikrer progression i den unges udvikling, og vejlederen har mulighed for at stille krav til indholdet i undervisningsplanen.

Vælger man at flytte opgaven *særskilt* fra Ungdommens Uddannelsesvejledning vil dette udviklingsarbejde og den ekspertise, der er opnået, gå tabt.

Det fornemme ved STU'en er netop, at det er et individuelt uddannelses tilbud, der ligestiller unge med funktionsnedsættelser med andre unge. Lov 564 spiller en stor rolle i forhold til at fremme inklusionen i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet.

Forsørgelsesdelen 2.8.2.2

De unge, hvor forsørgelsen er kontanthjælp, udgør den største andel af målgruppen.

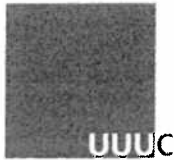
Andelen vil vokse yderligere på grund af reformerne på pensionsområdet. Det er ikke hensigtsmæssigt af flere grunde:

- Har den unge fast ejendom eller andre værdier, skal de kapitaliseres. Det betyder, at der er unge, der står uden forsørgelse
- Ydelsen er meget lav og giver ikke mulighed for f.eks. et fritidsjob som supplement
- Ydelsen bliver sat ned efter et halvt år
- Den unge er fortsat under beskæftigelseslovgivningen, hvilket betyder at jobcenteret skal følge op hver 3. mdr.

Ovenstående kræver ekstra ressourcer fra jobcentrene, et unødigt bureaukrati, og er med til at fastholde de unge i fattigdom og afhængighed af kontanthjælpssystemet. Det opleves som en diskrimination af unge med funktionsnedsættelser.

Det ville være ønskeligt, at der også på dette område skete en harmonisering med det ordinære uddannelsesområde, således at SU reglerne også blev gældende for STU området.

Bemærkninger til nr. 4 (§ 4, stk. 2)

Ungdommens Uddannelsesvejlednings Udviklingscenter

Ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov skal efter gældende regler indledes med et obligatorisk afklaringsforløb på indtil 12 uger, der skal afdække den unges ønsker og muligheder, herunder for fremtidig uddannelse og beskæftigelse, jf. lovens § 4, stk. 2.

Det foreslås, at afklaringsforløbet gøres frivilligt. En stor gruppe af elever på ungdomsuddannelsen kommer fra specialskoler eller specialklasser i grundskolen. Vejlederne kender derfor på forhånd disse elever og deres karakteristika, hvorfor der typisk ikke vil være behov for yderligere afklaring og dokumentation end den, der allerede foreligger.

UU er ikke enig i, at afklaringsforløbet skal gøres frivilligt. Mange af de unge er ganske rigtigt kendte i kommunen, men de er alle nye for udbyderne og i ungdomsuddannelsessystemet. UU-Aalborg ønsker at fastholde afklaringsforløbet og, at den endelige uddannelsesplan udfærdiges efter endt afklaringsforløb.

UU ønsker en præcisering af handlings- og betalingskommune forhold, og ikke mindst, hvilken kommunes UU center, der har vejledningsforpligtelsen for de unge på STU.

Med venlig hilsen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'John Vilhelmsen', written in a cursive style.

John Vilhelmsen
Formand, UUUC

D. 21. marts 2013

Ministeriet for Børn og Undervisning
Att. Specialkonsulent Jørgen Petersen
Vedr. sagsnummer 053.55N.391

Høring om forslag til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

Foreningen af Frie Fagskoler (FaFF) (tidligere Foreningen af husholdnings- og håndarbejdsskoler) har i høring modtaget forslag til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. Frie Fagskoler vil gerne takke for muligheden for at kommentere lovforslaget.

Frie Fagskoler har stor erfaring med ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. En undersøgelse fra 2009 viste at ca. 25% af skoleformens elever kom fra specialefterskoler eller specialklasser, men at over halvdelen af eleverne gik på normale skoler. På Frie Fagskoler vægter vi inklusion højt, og derfor har enkeltintegrerede elever på den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse (STU) op til 60 % af den ordinære undervisning sammen med andre unge på skolen. Dette sikrer ikke blot inklusion, ligeværd og venskaber, men styrker også progressionen i uddannelsesforløbet.

Generelle bemærkninger

Foreningen kan derfor tilslutte sig anbefalingen fra Ligeværd og Danmarks lærerforening om, at lovrevisionen bør udskydes til efter der er tilvejebragt en mere grundig og kvalitativ evaluering af området.

Specifikke bemærkninger:

Foreningen har kort før høringsfristens udløb fået lejlighed til at læse Epinions evalueringsrapport 2012, som ligger til grund for forslagene til lovændringen. Epinions evaluering vidner jf. s. 31, 33 og 34 om, at der blandt kommunerne er stor variation på detaljeringsniveauet i administration – og omkostningsoplysningerne. For at sikre en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af individuelle uddannelsesforløb er der behov for at der tilvejebringes viden om de forskellige tilbuds kvalitet og pris. Derfor bør der være et krav om gennemsigtighed for såvel kommunale som andre udbydere om pris og indhold. Dette vil være med til at sikre og dokumentere uddannelsesforløbenes kvalitet for den enkelte.

Med henblik på ministeriets opfordring til kommunerne om i højere grad at gå sammen og forhandle og organisere de forskellige tilbud fra leverandører jf. punkt 1.2.4, er det vigtigt at holde for øje, at elevgruppen er meget differentieret og derfor har stor gavn af enkeltintegrerede forløb nøje tilpasset elevens behov. Et tværkommunalt samarbejde om de mange leverandører er positivt, men fordrer et krav om gennemsigtighed på pris og kvalitet, så valget af leverandører kan vurderes ud fra et oplyst og individuelt tilpasset grundlag.

Der kan evt. hentes inspiration fra Frie Fagskoler, som er underlagt statslig regulering og tilsyn, og skal offentliggøre indholdsplaner mv. på internettet.

Frie Fagskoler kan dog frygte, at en højere organisering kan udmønte sig i en stordriftsorganisering i en række kommunale specialtilbud, hvilket ikke kan være hensigten med en individuelt tilrettelagt ungdomsuddannelse.

Foreningen kan tilslutte sig, at der bliver mulighed for mere praktik til de elever, der har gavn af mere erhvervsparathedstræning. Foreningen mener imidlertid, at undervisningen på en ungdomsuddannelse bør vægte dobbelt så meget som praktik. Derfor foreslår vi konkret, at praktikken ikke må overstige 1/3 af uddannelsesforløbet, da STU-uddannelsen til enhver tid bør være et helhedsorienteret tilbud med fokus på undervisning i livspraktiske og erhvervsrettede fag.

Under alle omstændigheder er det vigtigt at skabe et tæt samspil omkring undervisning og praktik, således at STU-eleverne forberedes og understøttes med et grundigt vejledningsforløb og indsigt i arbejdskulturer, normer og kommunikation. Frie Fagskoler påpeger i denne forbindelse vigtigheden i, at den øgede mulighed for praktik ikke sker på bekostning af undervisning, men i stedet beror på den enkelte elevs evner og anlæg og tæt følges af undervisningsinstitutionen med grundig vejledning.

Foruden disse kommentarer til lovforslaget, har Frie Fagskoler yderligere nogle væsentlige bemærkninger til lovændringen vedrørende de unges forsørgelse og finansieringen af uddannelsen. Der er stor forskel i de unges forsørgelsesgrundlag på STU, og derfor henstiller vi til at de unge sikres en forsørgelse, som er uafhængig af en social trangsvurdering. Ved at ligestille ungdomsuddannelsen for unge med særlige læringsudfordringer med andre ungdomsuddannelsers forsørgelsesgrundlag gennem fx en STU-ydelse i lighed med SU eller EGU-ydelsen, vil eleverne ikke blot opnå den vigtige følelse af ligestilling. Denne statslige finansiering vil ligeledes reducere de bureaukratiske mismatches, der pt. forekommer mellem de forskellige lovgivninger (LAS, LAB, Serviceloven mv.) og fremme et mere helhedsorienteret og "klientfrit" uddannelsesforløb.

Frie Fagskoler stiller sig gerne til rådighed i forbindelse med en eventuel ny evaluering.

Venlig hilsen

Jette Rønne
Formand for Frie Fagskoler

Løkke Noermark Fabricius
Konsulent for Frie Fagskoler

Til undervisningsministeriet
att: Jopet1@uvm.dk

Svendborg d. 21/03-2013

Vedr. høring over udkast til lov om ændring af lov om ungdoms for unge med særlige behov.

Kære Ministerium

Vi har følgende kommentarer til udkastet fra Ledersamrådet for VSU & STU i Danmark:

§2,stk. 5 ang. løbende kontra halv/helårige optag af elever

Gældende ret foreslås opretholdt ud fra flg. argumentering:

Mange optag sker akut, da den unge står uden tilbud. En del unge ansøger f.eks. om et STU tilbud tidligt i et skoleår, hvis de ikke har kunnet klare et andet uddannelsestilbud. Vi finder det uhensigtsmæssigt at disse unge ikke kan komme i gang med et STU tilbud inden et nyt skoleår begynder, hvis der som foreslået kan opereres med op til helårige optag. Vi har med en målgruppe at gøre der aflærer i et hurtigere tempo end de indlærer, så et slip fra en uddannelse til en anden kan vise sig, at have store konsekvenser for funktionsniveau og færdigheder.

Centrene oplever det ikke som videre problematisk at administrere ud fra gældende ret.

§4,stk 2 ang. afskaffelse af obligatorisk afklaringsforløb.

Gældende ret foreslås fastholdt ud fra flg. argumentering:

Vores erfaring siger os, at der allerede ud fra gældende lov og i praksis anvendes målrettet tilpasset indsats, således at afklaringen kun foretages med det nødvendige antal uger.

Det er altid godt at se på den unge med friske øjne, hvorved den unge kan få mulighed for at udvikle oversete potentialer. Derudover er opleves det, at der sker et markant skift fra specialskole til STU

§7 , stk 3 ang. praktiske aktiviteter.

Gældende ret foreslås fastholdt ud fra flg. argumentering:

Epinions undersøgelse viser at 82 % af de unge der gennemfører STU kommer i samme aktivitets – og samværstilbud, plejetilbud m.v., som de ville have været uden en STU. UU: Via STU udvikles personlige og

LEDERSAMRÅDET.DK
- for STU & VSU i Danmark

sociale kompetencer, som gør dem i stand til at fungere mere selvstændigt i dagligdagen. Øget selvstændighed medfører muligvis et mindre behov for støtte og pleje med deraf øget livskvalitet til følge.

Langt størstedelen skal således ikke ud på arbejdsmarkedet, hvorfor grænsen på de 280 timer til praktiske aktiviteter bør bibeholdes. Der er mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan fravige timetallet for de få i den nuværende lovgivning.

Hvis praktiktiden øges væsentlig for den gruppe der primært skal opnå personlige, sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt, vil muligheden for at tilegne sig disse kompetencer blive forringet.

§ 8 stk 4 ang. kommunalbestyrelsens mulighed for at afbryde uddannelsen (2.2.2)

Gældende ret foreslås fastholdt ud fra flg. argumentering:

Det er normal procedure, at STU-stederne er opmærksomme på og registrerer den unges fremmøde, samt er i løbende dialog med den unge, når der er sygdom af den ene eller anden karakter. STU-stederne opnår derved et individuelt og nuanceret kendskab til hver enkelt elev og det bør derfor – som nu – være det pågældende uddannelsessted der bør tage beslutning om den enkeltes udsklip af uddannelses tilbud. Ungdommens uddannelsesvejledning vil i gennemsnit være i kontakt med den unge ved maksimalt to uddannelsesplanmøder årligt og vil derfor ikke besidde det relevante kendskab til den enkeltes elevs særlige forhold.

Kommentarer der ikke retter sig mod lovændringen, men mod UVM's bemærkninger til denne.

Målgruppen.

Det er ikke bestemte typer af funktionsnedsættelser eller diagnoser, men manglende mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse med specialpædagogisk støtte, der afgør, om den unge er berettiget til et STU-tilbud.

Som udgangspunkt skal normalt begavede unge inkluderes i de ordinære uddannelser uanset deres fysiske eller psykiske handicap.

Dette er i modstrid med definitionen vedrørende den manglende mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse samt den beskrevne målgruppe. Unge med svære bevægelseshandicap, unge med ADHD eller andre psykiske lidelser samt unge med erhvervet hjerneskade vil ofte være normalt begavede.

Hertil kommer en gruppe, som ikke er nævnt i målgruppeoversigten på side 8, unge med socio – emotionelle vanskeligheder.

Kommentarer som ledersamrådet gerne så var blevet en del af udkast til lov om ændring af lov om ungdoms for unge med særlige behov.

Forsørgelsesgrundlag for unge på STU

Vi ser et stort problem i, at forsørgelsesgrundlaget på en STU stadigvæk fremadrettet vil være kontanthjælp eller pension og vil derfor benytte denne lejlighed til fortsat at overveje, at gøre uddannelsen SU-berettiget. Eksempelvis kommer unge med særlige behov fra sunde/normale familier i klemme, hvis deres forældre har oprettet en børneopsparing til dem og de skal starte på STU – med kontanthjælp som grundlag. Dermed bliver elever der starter på en STU ringere stillet end nogle af de andre ungdomsuddannelser, hvilket må siges at være forskelsbehandling.

Vedrørende Epinions Evaluering af STU april 2012

Vi er blevet kontaktet af Danmarks lærerforening og Ligeværd vedrørende Epinions Evaluering af STU april 2012 og kan tilslutte os deres opfordring om en mere grundig evaluering også med fokus på kvalitative og indholdsmæssige aspekter, og hvor man ligeledes inddrager alle interessenter. Her stiller Ledersamrådet sig gerne til rådighed, med netværk og viden.

Mange hilsner

Morten Overgaard-Larsen, formand for ledersamrådet

LEDERSAMRÅDET.DK
- for STU & VSU i Danmark

Taastrup, den 21. marts 2013

Høringssvar fra Landsforeningen Autisme vedrørende lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Landsforeningen Autisme vil gerne gøre opmærksom på lovforslagets betydning for unge med autismspektrums-forstyrrelser (ASF) med følgende kommentarer.

Lovens målgruppe

I bemærkningerne til lovforslaget i afsnittet "Lovens målgruppe" står der, at normalt begavede unge som udgangspunkt skal inkluderes i de ordinære ungdomsuddannelser uanset deres fysiske eller psykiske handicap.

Vi vil gerne opponere mod denne formulering.

Målgruppen er allerede fyldestgørende defineret ved:

"Ungdomsuddannelsens målgruppe omfatter udelukkende de unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse, selv om der ydes specialpædagogisk støtte."

Mange af de unge med ASF er normalt begavede. Alligevel kan en stor del af disse unge på grund af deres handicap ikke inkluderes i det normale uddannelsessystem.

Man kan sagtens have ASF og en IQ på 150 men alligevel være så handicappet, at man ikke vil kunne gennemføre en ungdomsuddannelse hverken på normale vilkår eller med specialpædagogisk støtte.

Vores gruppe af unge er længere tid om at blive uddannelsesparate men har et stort potentiale for at udvikle sig. Det er derfor en god investering at give disse unge en STU som springbræt til videre uddannelse og beskæftigelse.

Det er derfor vigtigt, at denne målgruppe ikke skrives ud af loven via bemærkningerne.

Optag af elever

På grund af kommunal kapacitetsstyring lægges der i §2 stk. 5 op til at kommunalbestyrelserne kan vælge at operere med helårige eller halvårige optag af elever.

Ændres loven på dette område, vil det få vidtrækkende og skadelige konsekvenser for vores målgruppe.

Unge med ASF har et stort behov for struktur og forudsigelighed. At udsætte dem for ventetid og uvished kan få deres verden til at bryde sammen og påføre dem store mængder stress og angst. Det kan få store konsekvenser for deres udvikling og trivsel og videre mulighed for uddannelse og beskæftigelse.

Det er derfor vigtigt, at de kan påbegynde deres særligt tilrettelagte uddannelsesforløb i direkte forlængelse af afsluttet grunduddannelse eller andet forløb og ikke skal påføres ventetid.

Unge med ASF kan ikke som andre unge fordrive ventetiden til uddannelsesstart med fritidsinteresser og fritidsjob. De er dybt afhængige af, at der stilles et struktureret forløb til rådighed. At skulle vente et helt eller halvt år vil kunne gøre et ellers uddannelsesparat ungt menneske med ASF, behandlingskrævende.

Visitationsrækkefølge

Vi erfarer, at loven tænkes ændret, så indstilling til særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse fremover skal foregå i 2 step, jvnf. §3 stk. 2 og 3.

Vi er bekymrede for de konsekvenser, opdelingen af indstillingen vil have for sagsbehandlingstiden. Visitationsudvalgene i kommunerne, der behandler indstillingerne til STU indkaldes med meget forskellige tidsintervaller. En opdeling af sagsbehandlingen i to vil derfor medføre en væsentlig forlænget sagsbehandlingstid, da sagen skal behandles på to møder.

Vi vil gerne anbefale, at man via loven understøtter et smidigt sagsforløb frem for at påføre de unge unødigt ventetid. Vi kan ikke se, at argumentet med skuffede forventninger skulle opveje fordelene ved hurtig sagsbehandlingstid. Skuffede forventninger kan

forebygges på anden vis, f.eks. ved en tidlig indsats fra UU og socialforvaltningen.

Afklaringsforløb

De 12 ugers afklaringsforløb skal vedblive med at være et krav.

Selvom den unge er velkendt af UU vejleder og af tidligere undervisere, så indebærer overgangen til STU alligevel ændringer i den unges liv og uddannelsesforløb, der ikke nødvendigvis kan forudsiges.

Det er vigtigt at få afstemt forventninger, og finde ud af hvad den unge vil, og hvor meget den unge kan magte.

Hvis der åbnes op for at fravige kravet om afklaringsforløb, skal det præciseres, at der skal ligge faglige begrundelser bag. Det må ikke være muligt at fravige kravet af økonomiske hensyn.

Placering af vejledningsopgaverne

Vi mener, det er vigtigt, at vejledningsopgaven fortsat ligger hos UU og ikke hos kommunens socialforvaltninger, som vil kunne tage økonomiske hensyn frem for faglige. UU blev i sin tid skrevet ind i loven netop for at sikre, at der var en uvildig instans inde over.

Praktik

Vi kan være bekymrede for, at en mere fleksibel ordning mht. praktik timer kan føre til, at den boglige undervisning vil blive nedprioriteret.

Vi kan godt se fordelene ved, at kravet om max. 280 timer kan fraviges, men vi kan frygte, at det åbner op for, at man vil kunne kalde arbejde på f.eks. et beskyttet værksted for STU.

Det er vigtigt, at man får defineret, hvornår noget er undervisning, og hvornår noget er praktik.

Kommunalbestyrelsens mulighed for at afbryde uddannelsen

I §8 stk 4. lægges der op til, at kommunalbestyrelsen skal kunne afbryde den unges ungdomsuddannelse, hvis den unge ikke aktivt deltager i uddannelsesforløbet.

Ifølge Artikel 24 i FNs handicapkonvention må personer med handicap ikke udelukkes fra det almindelige uddannelsessystem på grund af handicap, og der skal ydes effektive individuelle støtteforanstaltninger i omgivelser, der giver størst mulig akademisk og social udvikling.

ASF er et handicap der, hos de unge i perioder med overbelastning, kommer til udtryk ved skolevægring og fravær. Skolevægring er et velkendt fænomen blandt vores unge, der ses allerede hos de børn der går i almindelige folkeskoler og specialskoler. At følge en undervisning er i sig selv en udfordring og vil kunne være en del af uddannelsesplanen.

Det vil være stærkt kritisabelt og i strid med handicapkonventionen, hvis kommunalbestyrelsen får mulighed for at afbryde uddannelsen på grund af følgerne af den unges handicap.

Gymnasieloven fremhæves i bemærkningerne som et eksempel på en lov, hvor der stilles krav om aktivitet og deltagelse i uddannelsen. Vi vil gerne gøre opmærksom på, at målgruppen for en gymnasialuddannelse er en ganske anden end målgruppen for denne lov. De unge går netop på en særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse, fordi de har behov for, at der tages særlige hensyn, herunder også til svingende stabilitet. Både på grund af sygdom – men mindst i lige så høj grad på grund af handicap.

Samtidig med fremsendelsen af dette høringssvar skal formand Heidi Thamestrup og uddannelsesansvarlig Peter K. Nielsen søge om foretræde for uddannelsesudvalget.

Med venlig hilsen

Heidi Thamestrup
Konstitueret formand, Landsforeningen Autisme

Bemærkninger ifm. høring på lov om ændring mm.

Peter Gulstad

til:

Jo-pet1

21-03-2013 08:09

Cc:

Joergen.Petersen

Skjul detaljer

Fra: "Peter Gulstad" <gulstad@adslhome.dk>

Til: <Jo-pet1@uvm.dk>,

Cc: <Joergen.Petersen@uvm.dk>

SDH historik: 21-03-2013 09:15:48 - Overført til sag nummer 053.55N.391 : STU - høring, med svarløbenummer 019.69P.393.

1 Attachment

HØRINGSNOTAT vedsr. STU .docx

Hermed Bemærkninger til "Lov om ændringer af lov om Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov".

mvh

Peter Gulstad

Præstedammen 6

8544 Mørke

mob.: 26752468

mail.: gulstad@adslhome.dk

HØRINGSNOTAT af d. 19.03.2013

Vedr. Forslag til Lov om ændring af lov ungdomsuddannelse for unge med særlige behov fremsat april 2013.

Undertegnede har siden ideerne til Uddannelsen blev født for godt 8 år siden arbejdet for, at netop et uddannelsesstilbud til unge med særlige behov skulle være et ligeværdigt tilbud, til de unge, der ikke kunne profitere af et eksisterende ungdomsuddannelsesstilbud.

Loven blev vedtaget i 2007 og i forbindelse hermed fik undertegnede æren af at etablere og gennemføre et projekt "HUG" med henblik på at få erfaringer fra etablering og gennemførelse af individuelle og helhedsorienterede STU-tilbud. Erfaringerne skulle afspejle tilbud fra hele Danmark og fra forskellige lokalområder. Der var løbende kontakt til Undervisningsministeriet, til KL, til medlemmer af Folketinget og til flere ligesindede organisationer.

Ved evalueringsafslutningen af projekt HUG ultimo 2011, deltog politikere repræsenterende 6 af folketingets partier, og alle gav udtryk for, at det var nogle gode og spændende resultater projektet kunne fremlægge. Alle repræsentanter var også enige i, at de forslag / pejlemærker, projektevalueringen fremførte, var meget vigtige, og skulle indarbejdes i den kommende revision af loven.

Det var derfor med store forventninger, jeg så frem til at læse "forslag til lovændringer af lov om lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov".

MEN – *hvor blev jeg skuffet!*

Kun i § 5 - "de nye paragraffer" kan der aflæses nogle af forslagene fra HUG!

Som jeg læser forslaget, er der primært tale om at forringe vilkårene for målgruppen, med store økonomiske stramninger og stærk styring i kommunerne til følge. Forslaget er efter min bedste overbevisning blevet til et "misk mask" af stærke styringsmekanismer uden tanke for de unge, der skal frekventere uddannelsesstilbuddet, og reelt herved kunne opnå kompetencer og kvalifikationer, således at de vil kunne få mulighed for at tage medansvar for egen udvikling og eget liv.

Det udsendte forslag vil efter min bedste overbevisning, ligeså godt være udsendt for 1½ år siden uden Epinions evaluering mv., og megen kostbar spild af tid kunne være undgået. Epinions undersøgelse er helt som forventet, og følger meget fint det kommissorium, de har været underlagt. I stedet burde de erfaringer og anbefalinger HUG og LEV m.fl. har fremlagt, have været lagt til grund for lovrevisionen, da disse anbefalinger bygger på realiteter og praktiske erfaringer. Rent økonomisk er vore anbefalinger også underbygget af Økonomisk institut ved Århus Universitet, idet de bl.a. har undersøgt forholdene for målgruppen og fundet, at både de og samfundet vil "tjene" på, at målgruppens unge får de tilbud, de reelt kan profitere af.

- OG hvor er FN's Handikapkonvention spec. Artiklerne 19 – 20 og 24. tænkt ind i lovtæksten?

Jeg finder, at der i relation til anbefalingerne fra HUG-projektet bør indgå:

- At der nedsættes et visitationsudvalg med en uddannelsesansvarlig for bordenden, og med deltagelse af myndighedsrepræsentanter fra Social- og Beskæftigelsesforvaltningerne.
- At udvikle en optimal og kvalitativ visitation.
- At retssikkerhedsloven også kommer til at gælde for STU-loven. Hermed sikres blandt andet, at de mellemkommunale udligninger foregår efter kendte retningslinjer.
- At alle STU-elever får udarbejdet en "ressourceprofil" (eller hvad der nu kan stilles i stedet) ved start af uddannelsen (og så snart det er muligt), og får ajourført "ressourceprofilen" efter 2 1/4 år i STU. Målet er at sikre at sikre, at de unge også får tilbudt et relevant udviklingsforløb efter de 3 år på STU. Herunder også at undgå 18-års problematikken (overgangen fra 17 til 18 år).
- De unge skal have tilbudt minimum 2 forskellige STU tilbud. Dette skal derfor fremgå klart af loven. Loven skal sikre de unge får indflydelse på eget valg af uddannelse på lige fod med alle andre unge. Det skal derfor fastslås, at kommunerne på uddannelsesområdet ikke må begrænse tilbuddene geografisk. Der skal være valgmulighed for den unge.
- Der er behov for at beskrive målgruppen og dennes lovfæstede ret til uddannelse på en ny og positiv måde.
- Det fremgår ikke af loven, hvordan den unge skal forsørges. Det anbefales derfor i forbindelse med lovrevisionen at etablere en STU-ydelse i stil med eksempelvis EGU-ordningen.
- Det er vigtigt at have for øje, at ungdomsuddannelsen ikke kan stå alene, da den ikke i sig selv afklarer den unges fremtidige forsørgelsesgrundlag eller den unges muligheder på arbejdsmarkedet. Derfor skal kommunerne fastholdes på deres forpligtelse til at udvikle de unges evner således, som det klart fremgår af udmeldinger fra både Folketinget og Regeringen med "fokus på Ungeindsatsen"! Hvis det viser sig, at man enten ikke kan få beskæftigelse på almindelige vilkår eller er berettiget til førtidspension, skal den unge have krav på ydelser efter LAB eller LAS, dvs. opkvalificering, forrevalidering eller revalidering for at sikre afklaring af den fremtidige forsørgelse og en tilknytning til arbejdsmarkedet. Hvis der ikke allerede er udarbejdet en plan efter servicelovens § 141/§ 142, skal kommunen tage stilling til, om der skal udarbejdes en sådan plan senest 3/4 år før afslutningen af STU.
- Det er vigtigt at se fremad. En bred rammelov kunne åbne muligheder for at afprøve forskellige uddannelser, der fortsat kan indeholde STU-lovens prioriterede målsætninger: aktivt medborgerskab, uddannelse, beskæftigelse.

Jeg står meget gerne til disposition for medvirken til fornyet inspiration ved den endelige lovrevision.

Med venlig hilsen

Peter Gulstad
Præstedammen 6
8544 Mørke
Mob. 26752468

Mail.: gulstad@adslhome.dk

Høring over udkast til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

Niels Glahn

til:

jopet1@uvm.dk

20-03-2013 15:42

Cc:

"lars@ligevaerd.dk", "jhp@dlf.org"

Skjul detaljer

Fra: Niels Glahn <ng@ffd.dk>

Til: "jopet1@uvm.dk" <jopet1@uvm.dk>,

Cc: "lars@ligevaerd.dk" <lars@ligevaerd.dk>, "jhp@dlf.org" <jhp@dlf.org>

SDH historik: 20-03-2013 15:54:13 - Overført til sag nummer 053.55N.391 : STU - høring, med svarløbenummer 018.63P.393.

Idet vi takker for muligheden for at afgive høringssvar, skal vi meddele, at foreningen tilslutter sig nedenstående konklusion i høringssvaret fra Danmarks Lærerforening og Ligeværd.

Med venlig hilsen

Niels Glahn

Det du ikke lærer andre steder
HØJSKOLERNE

Niels Glahn
 generalsekretær
 Folkehøjskolernes Forening i Danmark
 Højskolernes Hus - Nytorv 7
 1450 København K

Direkte: 3336 4032
 Mobil: 2035 2362
 E-mail: ng@ffd.dk

www.hojskolerne.dk
www.ffd.dk
www.danishfolkhighschools.com

Fra: Lars Pedersen [<mailto:lars@ligevaerd.dk>]

Sendt: 20. marts 2013 14:46

Til: bupl@bupl.dk; kab@hki.dk; eva@eva.dk; formand@danmarksvejlederforening.dk; da@da.dk; info@dkblind.dk; dfs@dfs.dk; di@di.dk; dh@handicap.dk; regioner@regioner.dk; dch@dch.dk; 'Sophus Bang Nielsen'; 3f@3f.dk; Højskolernes Hus; foreningen@daghojskoler.dk; lb@amunordjylland.dk; cbl@friefagskoler.dk; thda@hillerod.dk; fs@fs-ts.dk; ftf@ftf.dk; center@humanrigths.dk; lev@lev.dk; lo@lo.dk; vuc@vuc.dk; morten.overgaard-larsen@svendborg.dk; lc@skaf-net.dk; bernhard@netoplysning.dk; psf@psf.nu; sl@sl.dk; info@uddannelsesforbundet.dk; pia.vigh@uuuc.dk

Cc: 'Jørn Højer-Pedersen'

Emne: Høring over udkast til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

Danmarks Lærerforening og Ligeværd er blevet enige om nedenstående formulering dels på baggrund af indholdet i

Epinions Evaluering af STU april 2012 og dels på baggrund af tidspunktet for udsendelse af evalueringen fra Undervisningsministeriets side: tirsdag d. 19/3 kl. 11.56.

I lovforslaget foreslås der alene lovændringer, der tilgodeser staten og kommunernes ønske om at tilbuddene skal tilrettelægges mere hensigtsmæssigt og imødekomme ønsker om økonomisk styring. Derfor mener DLF og Ligeværd, at lovforslaget skal udsættes til efter, der er foretaget en grundig evaluering, hvori der også inddrages kvalitative og indholdsmæssige aspekter. Ligeledes bør alle interessenter inddrages i en ny evaluering.

En ny og grundig evaluering skal være med til at sikre, at det vil være muligt, at udarbejde et kvalificeret og velbegrundet forslag til ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Et lovforslag som bedre imødekommer målgruppens behov og sikrer opfyldelse af lovens intentioner.

Begge parter vil gerne tilbyde at deltage i gennemførelsen af en sådan evaluering.

Danmarks Lærerforening

Jørn Højer-Pedersen

Konsulent i Skole og uddannelsespolitisk afdeling

Telefon: +45 33 69 64 11

Mobil: +45 20 31 92 21

Vandkunsten 12

1467 København K

Ligeværd

Lars Pedersen

Koordinator

Tll. 86 20 85 77

Mobil 24 40 19 43

e-mail: lars@ligevaerd.dk

www.ligevaerd.dk

Ministeriet for Børn og Undervisning
Lov- og Kommunikationsafdelingen
Specialkonsulent Jørgen Petersen
Jopet1@uvm.dk

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

STRANDGADE 56
DK-1401 KØBENHAVN K
TEL. +45 32 69 88 88
FAX +45 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

Dato: 20. marts 2013
540.10/28920/DETS

Høring over udkast til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (Justering af uddannelsens rammer)

Ministeriet for Børn og Undervisning har ved brev af 6. marts 2013 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Institut for Menneskerettigheder har følgende bemærkninger til lovforslaget:

1. Forsørgelse

Loven regulerer ikke de unges forsørgelse under ungdomsuddannelsen, og lovforslaget lægger ikke op til en ændring heraf. I bemærkningerne til loven er anført, at ungdomsuddannelsen ikke erstatter forsørgelsesmæssige foranstaltninger eller andre sociale ydelser. Det er således forudsat at unge, der deltager i ungdomsuddannelsen, bevarer deres hidtidige forsørgelsesgrundlag. Det kan bl.a. være førtidspension, kontanthjælp under forrevalidering eller revalideringsydelse.

En artikel i dagbladet Politiken den 17. marts 2013 med overskriften "Kommuner snupper handicappedes børneopsparing" belyser en række forskelle mellem unge på ungdomsuddannelsen med kontanthjælp og unge på andre uddannelser med SU. Det fremgår bl.a. at kontanthjælp ikke gives, før en eventuel børneopsparing, arv eller anden formue er brugt op. En sådan begrænsning gælder ikke for SU. Det fremgår også af artiklen, at handicaporganisationer mener, at denne forskel er diskriminerende.

Instituttet er klar over at ungdomsuddannelsens målgruppe er meget sammensat. Formålet med uddannelsen er imidlertid at give de unge personlige, sociale og faglige kompetencer til en så

selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt, og eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse. Det fremgår videre af lovforslagets bemærkninger, at uddannelsen skal bidrage til at klæde de unge på, så de i videst mulig omfang kan tage en ordinær ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked på særlige vilkår. I bemærkningerne siges også, at uddannelsen er et tilbud på grænsen af uddannelsessystemet med det sigte at gøre de unge bedre i stand til at klare sig selv i voksenlivet og eventuelt fortsætte i videre uddannelse eller beskæftigelse.

Som det ses, er uddannelsen altså for nogle unge et skridt på vejen mod en kompetencegivende uddannelse. For andre er der med uddannelsen tale om en mulighed for at få nogle helt nødvendige færdigheder.

Institut for Menneskerettigheder har i sit arbejde bl.a. mandat til at fremme, beskytte og overvåge gennemførelsen af FN's Handicapkonventionen i Danmark. Konventionen bygger på principper som bl.a. ligebehandling og ikke-diskrimination.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler derfor – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at der ses nærmere på forsørgelsesgrundlaget i forbindelse med uddannelsen, herunder særligt i forhold til den nævnte kontanthjælpsproblematik.

2. Afgrænsning af målgruppen

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at en undersøgelse har vist, at der eksisterer en problematik i forhold til at afgrænse målgruppen for uddannelsen både opadtil og nedadtil.

Loven indeholder en afgrænsning af målgruppen opadtil i og med at det fremgår af § 1, stk. 2, at uddannelsen retter sig mod unge, der ikke har mulighed for at gennemføre anden uddannelse. Ifølge lovforslaget er der en gråzone mellem de mest velfungerende i målgruppen og de unge uden for målgruppen – særligt målgruppen for erhvervsgrunduddannelsen. For denne gruppe vurderes det, at et øget fokus på inklusion i de ordinære ungdomsuddannelser og anvendelse af de muligheder for at yde specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, der allerede findes i den gældende lovgivning for at inkludere udsatte elever, formentlig vil kunne bidrage til, at færre unge skal tage en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Det følger af Handicapkonventionens artikel 24 at personer med handicap har ret til uddannelse, og at deltagerstaterne skal sikre et inkluderende uddannelsessystem.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler at det kommer til at fremgå udtrykkeligt af loven, at kommunerne så vidt muligt skal tilstræbe inklusion på almindelige kompetencegivende uddannelser.

Loven indeholder ikke en afgrænsning nedadtil. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at alle unge, der vurderes at være omfattet af målgruppen, skal have et tilbud, hvis de ønsker det. Der er således ikke tale om, at den unge kan have for store funktionsnedsættelser eller være for svagt fungerende i forhold til at få tilbud om et uddannelsesforløb. Da der ikke er nogen nedre grænse i forbindelse med målgruppevurderingen, forekommer der elever, som er yderst plejkrævende.

Ungdomsuddannelsens målsætning, indhold og tilrettelæggelse må tage hensyn hertil ved f.eks. at lade elementer af træning og sociale aktiviteter indgå i den samlede uddannelsesplan.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at det kommer til at fremgå udtrykkeligt af loven, at der ikke er en nedre grænse i forbindelse med målgruppevurderingen.

Der henvises til j.nr. 053-55N.391

Med venlig hilsen

Dennis Toft Sørensen
specialkonsulent

Ministeriet for Børn og Undervisning
Jørgen Petersen
Afsendt pr. email jopet1@uvm.dk

Den 14. marts 2013
D.nr. 1477-013
Sagsbeh. Dan R Schimmell

Landsforeningen LEV
Blekingø Boulevard 2
2630 Taastrup
Tlf. 3635 9696
lev@lev.dk
www.lev.dk

Vedr.: Høringsvar i forhold til lovrevision af STU, særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse

Landsforeningen LEV fremsender hermed bemærkninger til det udsendte lovforslag om lovrevision af Lov om ungdomsuddannelse for unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov.

Generelle bemærkninger

Det er Landsforeningen LEVs opfattelse, at den gennemførte lovrevision har haft et helt igennem uhensigtsmæssigt forløb, hvor Børne og Undervisningsministeriet har isoleret sig uden at søge en fremadrettet dialog med nøgleinteressenter på området. Landsforeningen LEV mener, at lovrevisionen er overfladisk, uden at tage stilling til de velkendte problemstillinger nuværende lovgivning frembyder.

Af det fremlagte lovrevisionsudspil fremgår, at den af Børne og Undervisningsministeriet bestilte rapport fra Epinion, er tillagt væsentlig vægt. Det kan derfor undre og vække bekymring, at Børne- og Undervisningsministeriet så kun har valgt at vedlægge enkelte afsnit fra rapporten og kun dele af dens samlede konklusion. Af de fragmentariske dele af Epinions rapport, fremgår det at nogle kommuner giver udtryk for, at mennesker kan være så handicappede, at undervisning af disse mennesker vil være et overgreb. Det fremgår i midlertidig ikke, hvad Børne- og Undervisningsministeriets holdning er til dette udsagn. Det er Landsforeningen LEVs opfattelse, at Børne- og Undervisningsministeriet ved en manglende afvisning af udsagnet bringer sig i konflikt med bl.a. FNs Handicapkonvention, FNs Børnekonvention samt Salamanca-erklæringen.

Elevoptaget på STU'en har været markant større, end det var forventet ved indførelsen af uddannelsen, sådan at udgifterne er blevet højere end dengang forudsat. Det er Landsforeningen LEVs opfattelse, at man med lovforslaget lader mange i stikken, da man ikke aktivt tager stilling til, om elevoptaget er for stort, passende eller for lavt.

Landsforeningen LEV foreslår, at man i forbindelse med det endelige lovforslag tager stilling til målgruppeoptag, kvalitet og omfang af de individuelle undervisnings- og uddannelsesplaner, samt prisfastsættelse, for herigennem at give kommunerne nogle reelle redskaber at arbejde med.

Landsforeningen LEV foreslår, at man arbejder med en model for stratificering af de forskellige elevgrupper i STU. En stratificering vil ikke, som Landsforeningen LEV ser det, være i modstrid med den individualiserede undervisningsform. En stratificering skal mere tjene som en vejledning/guideline for, hvad man i de kommunale visitationsudvalg kan forvente af indhold af den individuelle uddannelsesplan. Det vil efter Landsforeningen LEVs opfattelse være en brugbar hjælp til kommunerne. Ligeledes vil en stratificering forventeligt kunne øge kvaliteten i hver enkel individuel undervisnings- og uddannelsesplan, hvorved muligheden for sammenligning pris og kvalitet øges. Der er ikke nødvendigvis parallelitet mellem dyrt og godt.

Endelig bør det langt tydeligere fremgå, at STU alene er for de unge, der ikke kan gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse. Landsforeningen LEV anbefaler, at man kan give kommunale visitationsudvalg mulighed for at pålægge UU-vejlederne en dokumentation for, at det ikke vil være muligt for den unge at gennemføre en ordinær kompetencegivende ungdomsuddannelse, selv med specialpædagogisk støtte i undervisningen, inden en eventuel STU bevilliges.

I lovforslaget ønskes det at mainstreame vejledningsopgaven. Landsforeningen LEV mener, der kan være fornuft i at ensarte vejledningsfunktionerne, omvendt vil der være en overhængende risiko for, at den eksisterende oparbejdede specialviden i den nuværende vejledningsstruktur risikeres at blive tabt ved den nye struktur.

Kommentarer til udvalgte paragraffer i lovforslaget

§ 1

Kommunalbestyrelsen skal give tilladelse til, at uddannelsen startes og stoppes, samt start/ stop der opleves som misbrug, kan føre til at man mister retten til ungdomsuddannelsen. Etik og kommunal økonomi er i denne stramning modsat rettet. Der kan være god mening i at give kommunalbestyrelsen mulighed for i højere grad at planlægge og forlange kontinuitet, så STU ikke bliver "den fri ungdomsuddannelse ind ad bagdøren" omvendt vil en gruppe af udviklingshæmmede kunne komme i klemme. Det tager længere tid for unge udviklingshæmmede at absorbere læring, der kan derfor være elever, der har behov for pauser. Det er velkendt at man kun kan fylde vand i glasset til det er fuldt, for sætter man løber det over og vandet er spildt!

§ 2 stk.5

Hel eller halvårligt optag. Set fra Landsforeningen LEVs side giver det ganske god mening at søge en standardisering af optagelsesstart. Der kan muligvis være behov for, at kommunen, såfremt man indfører hel eller halvårligt optag, er indstillet på fleksibilitet for den elev, der fyldt 24½ år og så retter henvendelse til kommunen, fordi vedkommende ønsker en STU, men den pågældende kommune starter først hold op igen, når den unge er 25 år. En sådan forvaltning vil umiddelbart være i modstrid med det grundlæggende retskrav.

§ 3

Intentionerne med at komme tættere på en målgruppebeskrivelse, hvem er inde og hvem er ude. Hvem kan modtage et STU tilbud, og hvem skal inkluderes på de ordinære ungdomsuddannelsesstilbud, lykkes overhovedet ikke. Der er alt for meget "kan" i § 3 og alt for lidt "skal". Hvis der er et ønske om at reducere og dermed frigøre økonomiske midler til andre offentlige initiativer, så er det her, Folketinget skal være en hel del mere skarpt. Det kunne ske med at stille krav om dokumentation fra ordinære ungdomsuddannelser, der skal tage stilling til den støtte der er nødvendig for, at eleven kan optages. Det kan eksempelvis ske ved, at PPR forpligtes til at komme med en inklusionsudredning, eller ved at benytte kommunens ressource- og rehabiliteringsteam, der har indsigt og kompetencer til et tværsektorielt og holistisk syn til glæde for borger og kommune.

§ 4

Landsforeningen LEV kan kun være enige i det helt fornuftige i, at man starter med en vurdering af den unge for herigennem at afklare, om den unge tilhører målgruppen. Er den unge inden for målgruppen til STU, tages der stilling til, om den unge er så velbeskrevet, at det ikke er nødvendigt med et afklaringsforløb.

§ 5

Det kan i mange sammenhænge være fornuftigt at give kommunerne en adgang til at vurdere en borgers legitime ret til at foresætte med en ungdomsuddannelse, når borgeren krydser en kommunegrænse, men Landsforeningen LEV ser dog et problem i forhold til borgers retssikkerhed. I en kommune kan man være vurderet til at høre til målgruppen, mens en anden kommune kan have andre vurderingskriterier. Dermed bliver det borgeren, der skal klage og bevise, at man stadig tilhører målgruppen. Det skal ligeledes her bemærkes, at borgeren i målgruppen ofte er ekstremt ressourcetsvag, så det må unægtelig blive "Davids kamp mod Goliath". Set ud fra et konventions- og etisk synspunkt kunne paragraffen med stor sandsynlighed udformes på en mere elegant måde.

§ 5 mellemkommunal refusion mv.

Det er fornuftigt, at der nu kommer nogle tydeligere regler. Ændringerne har ikke den store effekt på borgeren, men vil med stor sandsynlighed lette dialogen mellem kommunerne.

§ 6

Landsforeningen LEV har flere gange fremført ønske om, at man indfører et begreb som "forlagt undervisning". For mange unge med udviklingshæmning handler det om, at undervisning skal være konkret og nærværende. Hvis en ung ønsker og har potentiale til at kunne komme til at medvirke som pædagogmedhjælperassistent på længere sigt, vil det være helt oplagt at flytte en del af undervisningen fra skolebænken på en specialskole til eksempelvis en børnehave. Set fra Landsforeningen LEV er der forskel på forlagt undervisning og praktik. Den forlagte undervisning i en konkret kontekst er planlagt, progredierende og evaluerbart, mens praktikken er den selvstændige demonstration af færdigheder. Hvis intentionerne med lovrevisionen også er at rykke flere end de omtalte 18 % i retning af et aktivt arbejdsmarked, vil forlagt undervisning være en oplagt mulighed.

§ 8

Det giver god mening, at kommunalbestyrelsen gives mulighed for en mere aktiv rolle i start/ stop i undervisningen, så længe det sker på et oplyst og underbygget grundlag. Det vil ikke give mening at nægte en ung udviklingshæmmet adgang til en pause i undervisningen, hvis den unge pt. ikke vil kunne absorbere mere undervisning, og har brug for en pause på et beskyttet værksted eller aktivitets og samværstilbud for at få læringen til at bundfælde sig inden man foresætter. Såfremt paragraffen gennemføres, vil det kræve en umiddelbart efterfølgende udfærdigelse af vejledning.

Med venlig hilsen

Landsforeningen LEV

Dan R Schimmell

Ang. STU lovforslag

Elisabeth Dolmer

til:

Jopet1@uvm.dk

19-03-2013 14:44

Skjul detaljer

Fra: Elisabeth Dolmer <Elisabeth@klemmenstrupgaard.dk>

Til: "Jopet1@uvm.dk" <Jopet1@uvm.dk>,

SDH historik: 19-03-2013 14:55:21 - Overført til sag nummer 053.55N.391 : STU -
høring, med svarløbenummer 668.11N.393.

1 Attachment

STU lovforslag (3).doc

Hej

Vi har tilføjet et par kommentarer på/i det vedhæftede STU lovforslag.

Med venlig hilsen / Best regards

Elisabeth Dolmer

forstander

Email elisabeth@klemmenstrupgaard.dk

+45 61280585

Produktionshøjskolen Klemmenstrupgård, Klemmenstrupvej 25, DK-4600 Køge
Telefon: +45 5663 3700, Fax: +45 5663 7424, www.klemmenstrupgaard.dk

»§ 5 a. Afholder kommunalbestyrelsen udgifter til undervisning og befordring af unge, der bor i en anden kommune, kan kommunalbestyrelsen kræve godtgørelse fra kommunalbestyrelsen i den kommune, hvori de pågældende bor.

Stk. 2. Flytter den unge fra den kommune, der har tilbudt ungdomsuddannelsen, og afbryder den unge i den forbindelse uddannelsen, kan den unge anmode om at genoptage ungdomsuddannelsen i den kommune, hvortil den pågældende er flyttet. I forbindelse med anmodning om genoptagelse af ungdomsuddannelsen kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der skal træffes en ny afgørelse efter § 3, stk. 1-4.

Stk. 3. Visiteres en ung til botilbud omfattet af § 9, stk. 7, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område eller anbringes uden for hjemmet, og visiteres den unge til en 3-årig ungdomsuddannelse efter denne lov, finder reglerne i kapitel 3 om opholdskommune og mellemkommunal refusion i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område anvendelse på denne lov.

Stk. 4. Krav om godtgørelse for udgifter til undervisning m.v. skal være fremsat senest 12 måneder efter, at undervisningen er afholdt.

Kommentar [C1]: Ang. bevilning fra anden kommune. Det syntes vi er en dårlig ide, da det bliver kommunalbestyrelsen, der har magten over den unges fremtid.

§ 5 b. Kommunalbestyrelsens udgifter til ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, der gives som et tilbud efter § 32, stk. 1, nr. 2, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, er ikke omfattet af statslig refusion efter reglerne i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.«

6. § 7, stk. 2 og 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer efter indstilling, jf. stk. 3, afgørelse om, hvor stor en andel af det årlige timetal efter stk. 1, der for den enkelte unge skal anvendes til praktiske aktiviteter, herunder praktik.

Stk. 3. Ungdommens Uddannelsesvejledning indstiller efter samråd med den unge og forældrene til kommunalbestyrelsen det årlige antal timer, som andelen af praktiske aktiviteter, herunder praktik, skal udgøre for den enkelte unge.«

7. § 8 affattes således:

»§ 8. Kommunalbestyrelsen kan godkende den unges anmodning om at afbryde ungdomsuddannelsen på grund af sygdom eller af andre grunde.

Stk. 2. Den unge kan anmode om at genoptage uddannelsen. Anmodning om genoptagelse af uddannelsen skal ske, inden den unge fylder 25 år. I forbindelse med anmodningen om genoptagelse af uddannelsen kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der skal træffes en ny afgørelse efter § 3, stk. 1-4.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde fravige alderskravet, jf. stk. 2, 2. pkt.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan afbryde den unges ungdomsuddannelse efter denne lov, hvis den unge ikke deltager aktivt i uddannelsesforløbet.«

8. § 12, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelser om målgruppevurdering af den unge, om tilbud eller afslag på tilbud om en ungdomsuddannelse, jf. § 3, stk. 1 og 4, samt afgørelser efter § 7, stk. 2, og § 8, stk. 1, 3 og 4, kan af den unge indbringes for Klagenævnet for specialundervisning, jf. § 51 a i lov om folkeskolen.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 2013, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. § 1, nr. 1-4 og 6-8, har virkning fra den 1. januar 2014.

Stk. 3. § 5 a, stk. 4, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 5, har alene virkning for undervisning m.v., der er afholdt efter lovens ikrafttræden.

Kommentar [C2]: Dette bør være den unge i samarbejde med UUV og uddannelses stedet, der samarbejder om hvor meget den unge kan klare at være i praktik og ikke Kommunalbestyrelsen!!

Kommentar [C3]: Vi mener at uddannelses stedet også skal være med i praktik overvejelser og beslutninger.

Hørings svar - ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

Jørgen Pater

til:

jopet1

12-03-2013 14:48

Skjul detaljer

Fra: Jørgen Pater <jopa@ftf.dk>

Til: jopet1@uvm.dk,

SDH historik: 18-03-2013 10:45:23 - Overført til sag nummer 053.55N.391 : STU -
høring, med svarløbenummer 659.42N.393.

Til Ministeriet for Børn og Undervisning
Lov og kommunikationsafdelingen

FTF har modtaget udkast til lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov til høring.

FTF har ingen bemærkninger til udkastet.

Venlig hilsen

Jørgen Pater

Konsulent

Tlf: +45 33 36 88 16 - Mobil: +45 21 21 88 16 - E-mail: jopa@ftf.dk

FTF - Hovedorganisation for 450.000 offentligt og privat ansatte

Niels Hemmingsens Gade 12 - Postboks 1169 - 1010 København K.

Tlf: +45 33 36 88 00 - Fax: +45 33 36 88 80 - E-mail: ftf@ftf.dk - www.ftf.dk

Det er os med overenskomster og faglige fællesskaber

ErDuOK.dk